
Diari Oficial

---

del

Consell General

Núm. 14/2019 - 45 pàgines
Sessió ordinària del dia 8 d'octubre del 2019

El dia 8 d'octubre del 2019, dimarts, es reuneix a la Casa de la Vall, el M. I. Consell General, en sessió ordinària convocada d'acord amb allò que estableix el Reglament de l'Assemblea i amb l'ordre del dia que figura en el Butlletí del Consell General núm. 61/2019, que és el següent:

Punt Únic: Preguntes al Govern amb resposta oral, (segons llistat annex).

Un cop oberta la sessió, sota la presidència de les M. I. Sres. Roser Suñé Pascuet i Meritxell Palmitjavila Naudí, Síndica General i Subsíndica General, respectivament, s'ha procedit a comprovar la presència dels membres, que ha quedat registrada d'acord amb la relació següent:

M. I. Sra. Mònica Bonell Tuset
M. I. Sra. Alexandra Codina Tort
M. I. Sra. Bernadeta Coma González
M. I. Sr. Ferran Costa Marimon
M. I. Sr. Carles Enseñat Reig
M. I. Sr. Raul Ferré Bonet
M. I. Sra. Sílvia Ferrer Ghiringhelli
M. I. Sr. Jordi Font Mariné
M. I. Sra. Rosa Gili Casals
M. I. Sr. Pere López Agràs
M. I. Sra. Eva López Herrero
M. I. Sr. Marc Magallon Font
M. I. Sr. Josep Majoral Obiols
M. I. Sra. Maria Martisella González
M. I. Sr. Joaquim Miró Castillo
M. I. Sra. Ester Molné Soldevila
M. I. Sra. Carine Montaner Raynaud
M. I. Sr. Carles Naudi d'Areny-Plandolit Balsells
M. I. Sr. Roger Padreny Carmona
M. I. Sra. Meritxell Palmitjavila Naudí

M. I. Sr. Josep Pintat Forné
M. I. Sr. David Montané Amador
M. I. Sr. Joan Carles Ramos Reboredo
M. I. Sra. Núria Rossell Jordana
M. I. Sra. Judith Salazar Álvarez
M. I. Sra. Roser Suñé Pascuet
M. I. Sra. Susanna Vela Palomares

També hi és present el M. I. Sr. Xavier Espot Zamora, Cap de Govern, acompanyat dels M. I. Srs. Jordi Gallardo Fernández, ministre de Presidència, Economia i Empresa; Èric Jover Comas, ministre de Finances i Portaveu; Maria Ubach Font, ministra d'Afers Exteriors; Josep Maria Rossell Pons, ministre de Justícia i Interior; Jordi Torres Falcó, ministre d'Ordenament Territorial; Joan Martínez Benazet, ministre de Salut; Ester Vilarrubla Escales, ministra d'Educació i Ensenyament Superior; Sílvia Riva González, ministra de Cultura i Esports i Judith Pallarés Cortés, ministra de Funció Pública i Simplificació Administrativa.

Assisteix també a la sessió el Sr. Josep Hinojosa Besolí, secretari general del Consell General.

(La M. I. Sra. Sílvia Ferrer Ghiringhelli, secretària de la Sindicatura, llegeix l'ordre del dia)

(Són les 15.35h)

La Sra. síndica general:

S'obre la sessió

Bona tarda a tothom.

Abans de procedir amb l'ordre del dia previst, i havent-se incorporat un nou conseller general, procedirem segons disposa l'article 3 del Reglament del Consell General a la seva presa de possessió.

Permeteu-nos doncs que sortim de la sala per revestir-nos amb els abillaments tradicionals.

(Les Sres. síndiques es revesteixen de la capa i del bicorni propis del càrrec)

La Sra. síndica general:

Sr. David Montané Amador, voleu atansar-vos cap al davant, si us plau.

Vós, Sr. David Montané Amador, que heu estat elegit conseller general, jureu o prometeu acatar la Constitució?

El Sr. David Montané:

Ho juro.

La Sra. síndica general:

Si així ho feu bon andorrà sereu.

Enhorabona!

(Se senten aplaudiments)

Procedirem a fer la fotografia a les escales.

Suspenem la sessió fins les 16.00h, i reprendrem al nou hemicicle.

Se suspèn la sessió.

(Són les 15.40h)

Es reprèn la sessió al nou hemicicle del Consell General.

(Són les 16.02h)

(El M. I. Sr. Joan Carles Camp Areny s'incorpora a la sessió)

La Sra. síndica general:

Es reprèn la sessió al nou edifici del Consell General.

Punt Únic: preguntes el Govern amb resposta oral.

Abans d'iniciar amb l'ordre del dia previst, us recordo que segons disposa l'article 131 del Reglament del Consell General, el temps total per substanciar una pregunta, incloent també la rèplica i la dúplica, no pot excedir de vuit minuts, dividits en parts iguals. I que finida la resposta del membre del

Govern, si el conseller general que ha formulat la pregunta ho sol·licita, la síndica general li concedirà la paraula per un minut per repregunta, per tal que pugui formular fins un màxim de quatre repreguntes estrictament sobre la mateixa matèria.

La síndica general concedirà la paraula per un minut a la resta de consellers generals que ho demanin per tal que formulin fins a dues repreguntes estrictament sobre la mateixa matèria. El membre del Govern disposarà per a la resposta del mateix temps.

Alhora, us informo que s'han presentat dues preguntes amb caràcter urgent admeses a tràmit ahir per la Sindicatura i que figuren en primer lloc del llistat.

Procedirem doncs amb la primera pregunta.

1- Pregunta urgent amb resposta oral del Govern presentada per la M. I. Sra. Rosa Gili Casals, consellera general del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, per escrit de data 7 d'octubre del 2019, relativa al fons públicoprivat d'habitatge.

Fou registrada amb el número 855 i s'ha publicat en el Butlletí número 63/2019, del 7 d'octubre.

Exposa la pregunta la Sra. Rosa Gili Casals.

La Sra. Rosa Gili:

Gràcies Sra. síndica.

El ministre d'Afers Socials, Víctor Filloy, en unes declaracions de fa uns dies al Centre Sociosanitari El Cedre va anunciar la creació d'un fons d'inversió públicoprivat d'habitatge.

Tenint en compte aquestes declaracions demanem:

Quines entitats públiques seran participants en aquest fons? Qui són els privats que també en formaran part? Quines seran les participacions respectives de cada un d'ells? I en què consistiran les seves aportacions?

Moltes gràcies.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies.

Respon pel Govern, el M. I. Sr. Èric Jover.

El Sr. Èric Jover:

Sí, gràcies Sra. síndica.

Permetran que respongui jo la pregunta urgent presentada pels consellers, que encara que és evident que qui lidera el projecte és el ministre Filloy.

Com bé sabeu aquests dies s'està desenvolupant la reunió sectorial dels ministres d'afers socials de la Cimera Iberoamericana, que el mateix ministre té l'honor de presidir.

Així doncs no ha pogut realitzar la present resposta.

Tornant a la pregunta de la Sra. consellera, com ja ens hem manifestat diverses vegades, Govern considera que la problemàtica de l'habitatge està causada principalment per una manca d'oferta.

Així doncs cal incidir en aquelles polítiques que impliquin un increment real de la mateixa.

En aquest sentit, el Govern està treballant en el desenvolupament d'un fons publicoprivat que ajudi a solucionar la problemàtica de l'habitatge de lloguer, introduint en el mercat tant pisos de nova construcció com rehabilitant habitatges actualment en desús.

En aquest sentit i responent més concretament a la seva pregunta, podrien participar dos tipologies d'entitats públiques en aquest fons.

Les entitats promotores que fomentarien aquest fons, que serien Govern i Comuns, i entitats públiques que podrien si així ho consideren oportú, ser inversores en aquest fons, Andorra Telecom, FEDA o el Fons de Reserva de Jubilació.

Pel que fa als participants privats, també hauríem de discriminar entre els que poguessin ser purament inversors i els que aportessin altres elements.

Així per exemple el fons d'inversió té la voluntat de poder donar sortida a aquells propietaris que tenen habitatges que necessiten de rehabilitacions a fi de poder-se integrar al mercat de l'habitatge.

També es podrien incloure si l'estudi de detall demostra que és viable, privats que busquen externalitzar els riscos de la gestió de pisos en arrendament, i que fan una sessió d'ús dels seus béns a canvi d'un rendiment garantit.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies.

Per la rèplica, Sra. Gili.

La Sra. Rosa Gili:

Sí moltes gràcies Sra. síndica.

Abans de tot voldria aprofitar per lamentar l'absència del ministre encarregat de l'habitatge perquè penso que per una estona segurament s'hauria pogut fer substituir per alguna persona del mateix Govern. I per tant, lamentem que el dia que es parli justament d'aquest tema, no hi sigui.

El mateix dia en què s'acabava el termini per a què el Govern tripartit presentés el criteri del Govern sobre la Proposició de Llei de modificació de la Llei del Fons de reserva de jubilació presentada pel nostre grup el PS, aquest mateix ministre, el Sr. Filloy, ministre de l'Habitatge es referia a aquest fons públic privat per a l'habitatge.

El dia abans i vostè ho sap Sr. Jover, en una reunió que vam mantenir amb el mateix ministre Filloy, amb vostè mateix ministre de Finances i els principals responsables de la CASS i del Fons de pensió de jubilació, ens reconeixien que no hi havia cap text escrit i que el més calent estava a l'aigüera, això ja ho dic jo.

Dies després tampoc ho desmentia la presidenta suplent de Demòcrates per Andorra, la Sra. Mònica Bonell en una tertúlia que vam compartir a la tele. No hi havia cap text treballat, ni la proposta estrella per a desenvolupar les solucions per a l'habitatge estava enllestida.

Srs. Demòcrates, Liberals i de CC, els recordo que l'habitatge és el principal problema per als andorrans segons el CRES.

Srs. Demòcrates, Liberals i de CC, els recordo que es porta marejant el tema des de fa molt i molt temps.

Srs. Demòcrates, Liberals i de CC, han passat cinc mesos des de què vostès van entrar a l'Executiu, i què han fet? Res de res Sr. Costa, no, no el veig però suposo que li sonarà.

Quines han sigut les seves prioritats de treball fins a dia d'avui Srs. del tripartit? De veritat que ens interessa.

Moltes gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sra. Gili.

Per la dúplica, Sr. Jover.

El Sr. Èric Jover:

Gràcies Sra. síndica.

Primer, no em puc estalviar un comentari Sra. Gili, recordant que el ministre està representant el Govern d'Andorra, està representant el nostre Estat en una cimera internacional de màxim nivell.

Si vostè fa una pregunta amb 24 hores d'antelació, vostè pot entendre que no farem un lleig als responsables internacionals, i que fem passar les prioritats de l'Estat per davant d'una pregunta partidista. I a més a més que potser tapa les seves pròpies mancances.

Referint-me en aquest sentit, vostè s'ha referit evidentment a unes declaracions que va fer el ministre Filloy, i a una reunió a la que jo mateix vaig participar-hi amb vostè i també hi havia el ministre Filloy i responsables de la CASS. I no ho amagarem, i a més a més avui mateix li puc dir, no tenim aquest projecte de llei que ha d'articular aquest fons públicoprivat tancat. És veritat li vam admetre en aquell dia i li admetem també avui. Perquè segurament les coses s'han de treballar des d'un cert rigor i no es poden presentar proposicions de llei, tens des de la superficialitat, i aportant elements que potser són fins i tot contradictoris amb la pròpia voluntat del legislador.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Jover.

Començaríem el torn de repreguntes.

Sra. Gili.

La Sra. Rosa Gili:

Sí moltes gràcies.

Només permeti'm una petita coseta.

Sr. Jover, jo entenc que la prioritat dels ministres és solucionar els problemes dels nostres ciutadans i que per tant la prioritat hauria d'estar aquí.

De la mateixa manera que nosaltres podem entendre que tinguin altres coses, jo entenc que les persones que assistien a la cimera podien entendre perfectament que el Sr. ministre s'absentés un moment.

Jo començaré per fer una pregunta que ja l'anirem desenvolupant. El meu company Pere López també es referirà a aquest tema, i jo voldria i ho ha dit ara el Sr. ministre i també estava dins del criteri del Govern. És a dir vostès compten també amb els diners del Fons de reserva de jubilació per aquest fons públicoprivat, ens ho ha dit abans. Ens pot explicar exactament com ho pensen fer això?

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sra. Gili.

Sr. Jover.

El Sr. Èric Jover:

Gràcies Sra. síndica.

Recordar-li que és un Govern col·legiat i en principi doncs qualsevol dels ministres o el cap que ens

lidera, doncs pot aportar resposta, esperem que amb igual de garanties que el titular de la pròpia cartera. I hem prioritzat evidentment donar resposta a la seva pregunta urgent, que és una problemàtica que ens interessa a tots, que no pas demanar-los-hi a vostès o a Sindicatura si es podia posposar aquesta resposta en funció dels compromisos internacionals que tenia el ministre.

Responent a la seva pregunta concreta que em fa, doncs ja ho he dit jo diria en la meua intervenció, és veritat el Fons de reserva de jubilació, nosaltres comptem com un possible inversor. Però aquí és on introdueixo el matís que vostè no va fer en la seva proposició de llei, i que crec que és el matís que fa una gran diferència, i és si ho consideren oportú.

Vostè el que estava intentant amb la seva proposició de llei és utilitzar el Fons de reserva de jubilació manu militari per fer unes inversions en el sector de l'habitatge sense tenir en consideració quina és la prioritat del Fons de reserva de jubilació, que no és cap altra que garantir les jubilacions als nostres ciutadans.

Nosaltres el que fem a través d'aquesta proposició de llei, i li vam intentar explicar jo mateix i el ministre titular d'Afers Socials en el dinar que vam tenir. El que busquem és generar un producte financer que pugui entrar dins dels esquemes d'inversió del Fons de reserva de jubilació. I de fet, els diferents textos que anem desenvolupant en aquest sentit, s'aniran contrastant amb la pròpia comissió gestora del Fons de reserva de jubilació, perquè ells puguin identificar-hi possibles limitacions i poder-hi trobar solucions.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Jover.

Alguna altra repregunta...

Sra. Gili.

La Sra. Rosa Gili:

Sí, moltes gràcies. Sra. síndica.

A veure, jo crec que ha quedat evidenciat que vostès a dia d'avui no tenen res, però d'això ja n'anirem parlant i fins i tot el mateix dijous ens hi referirem de nou. Crec que és interessant de posar en evidència que el que vostès van utilitzar per desprestigiar la nostra proposició de llei, avui sembla ser que també ho poden utilitzar posant en risc aquests diners, si és que algú ho entén així, que nosaltres sempre hem dit que no era la voluntat.

Jo el que voldria ara també és que ens expliqui exactament quin serà el rol dels comuns, perquè a nosaltres ens va arribar potser en boca seva o no exactament de qui, de què vostès el que voldrien és eventualment utilitzar aquells terrenys de cessió obligatòria que donen uns privats per justament que hi puguin haver equipaments que ens beneficien a tots, com poden ser parcs infantils, equipaments esportius, escolars, sanitaris, els que convinguin. Jo vaig sentir això però potser no ho sé. Bé ara vostè tindrà l'oportunitat d'explicar-nos-ho millor. És a dir, quina serà la col·laboració dels comuns en relació amb aquest fons?

Moltes gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sra. Gili.

Sr. Jover.

El Sr. Èric Jover:

Sí, gràcies Sra. síndica.

Efectivament s'està treballant amb els comuns i l'objectiu seria que a través d'aquesta col·laboració doncs es pogués fer una sessió d'ús dels terrenys del comú, per poder doncs construir a sobre nova oferta d'habitatge de lloguer. Això hauria de permetre doncs assolir una rendibilitat amb aquests terrenys que fa que a vegades el propietari privat tenint el cost a més a més del terreny més el cost de construcció prefereixi doncs orientar les promocions privades cap a la venda i no pas cap el mercat de lloguer.

Així doncs pensem que aquest és un bon mecanisme per assegurar-nos que es puguin deslliurar terrenys i que les promocions d'habitatge que es puguin realitzar siguin a preus assequibles pels nostres ciutadans i que al mateix temps s'assegurin una rendibilitat d'aquest fons d'inversió.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Jover.

Alguna repregunta més...

Sra. Gili.

La Sra. Rosa Gili:

Sí, moltes gràcies Sra. síndica.

Bé, ja li dic ara que estem preocupats justament que en les seves propostes es pugui posar en perill el benestar de tots els ciutadans, però esperarem quan tinguem aquesta proposta i que estigui treballada,

perquè a dia d'avui no tenim gens clar que això sigui tal com vostè diu perquè està tot just poc embastat, i a més a més són entenc solucions a llarg termini. I entenc que a curt termini no hi ha gran cosa.

Jo també el que voldria que ens expliqui, és a dir vostè ha dit que en aquests terrenys que els comuns posarien a disposició, hi hauria la intervenció de persones privades. És a dir en aquests terrenys que haurien de ser de tots, permetrem que inversors privats en treguin benefici? Si no ho he entès bé, també té ara l'oportunitat d'explicar-nos-ho.

Moltes gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sra. Gili.

Sr. Jover.

El Sr. Èric Jover:

Sí, gràcies Sra. síndica.

El Sr. Èric Jover:

Sí, gràcies Sra. síndica.

Té raó en un punt, aquests tipus de solucions no són en el curt termini, aquesta solució el que ens aportaria són elements a mig i llarg termini per solucionar la problemàtica de l'habitatge.

El fons d'inversió serà un fons d'inversió públic on hi podran participar públics i privats. Així doncs la inversió que es faria sobre aquest terreny s'ha dit públic, serien inversions de titularitat pública.

El que hem comentat és que també hi poden participar privats, tant per la temàtica de la inversió com per la temàtica associada a pisos que estan en desús perquè no tenen les condicions necessàries per garantir la seva habitabilitat i que el propietari no té els elements per poder desenvolupar les inversions de rehabilitació, aquest fons d'inversió hi podria participar.

Seria un guany pel privat perquè té un bé patrimonial que el té tancat i que no el pot utilitzar. Seria un guany per la societat.

Llavors el que busquem és aquesta col·laboració publicoprivada que jo crec que és positiva per ambdues parts.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Jover.

Alguna repregunta més...

Sra. Gili.

La Sra. Rosa Gili:

Sí moltes gràcies.

Sr. Jover, alguns dels seus companys ministres no estaven asseguts en aquest costat de la Cambra, però vostè sí que hi era i li recordo que això en comencem a parlar fa molt de temps, dos anys com a mínim però potser fins i tot abans.

Vostè acaba de reconèixer que és llarg termini, per tant a curt termini la gent que s'espavilin.

Jo ara sí que li voldria fer dues preguntes concretes i que penso que seria important que vostè es comprometés aquí públicament.

Bé, van juntes Sra. síndica.

La primera és: quan estarà llest aquest text legal?

I després, quan seran efectives les seves mesures de cara a la ciutadania?

Moltes gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sra. Gili.

Sr. Jover.

El Sr. Èric Jover:

Gràcies Sra. síndica.

Jo crec que no ens hem amagat mai que la problemàtica de l'habitatge ens preocupa i que no té una solució fàcil. No existeix la panacea. I en aquest sentit s'han de fer accions complementàries amb horitzons temporals diferents per poder trobar una solució la més complementària possible.

I en aquest sentit, vostè sap que l'anterior Govern ja va desenvolupar una llei de mesures urgents, vostè sap que el ministre d'Afers Socials doncs té preparat també algunes accions que desgranarà ben aviat en el termini temporal curt, però a més a més ho hem de complementar amb mesures de mig i llarg termini.

Aquesta mesura que avui debatem serà a llarg termini amb la consideració de nova obra, però entenc que per la part de rehabilitació seria una solució interessant en el mig termini.

Pel que fa a quan es desenvoluparà el text legal, jo crec que fa més... segurament la resposta de la següent pregunta, aquestes preguntes que feu per capítols, però en tot cas li diria que aquest projecte de llei està pensat pel primer trimestre del 2020.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Jover.

Alguna repregunta més...

2- Pregunta urgent amb resposta oral del Govern presentada pel M. I. Sr. Pere López Agràs, president del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, per escrit de data 7 d'octubre del 2019, relativa a la creació d'un fons públicoprivat d'habitatge.

Fou registrada amb el número 856 i s'ha publicat en el Butlletí número 63/2019 del 7 d'octubre.

Exposa la pregunta el Sr. Pere López Agràs.

El Sr. Pere López:

Gràcies Sra. síndica.

El criteri del Govern a la proposició presentada pel Partit Socialdemòcrata per a mobilitzar els habitatges buits, crear pisos socials i conseqüentment regular el mercat de l'habitatge de lloguer i acabar amb el patiment i les dificultats que cada dia més persones pateixen en el nostre país conté, entre altres, les següents afirmacions, que cito literalment:

"El Govern coincideix en la necessitat que cal establir mesures que ajudin a resoldre el problema de l'habitatge i que el Fons de Reserva de Jubilació és una palanca financera interessant." Primera citació.

La segona: "És preferible no modificar la Llei del Fons de Reserva de Jubilació i crear un fons públicoprivat d'habitatge..."

Un cop llegit amb atenció l'esmentat criteri, que a més entenc que va ser aprovat en sessió de Govern es demana:

Quina és la forma jurídica que tindrà el "fons públicoprivat"? I quines són les modificacions legislatives (si és que realment la proposta està meditada i treballada, tot i que hem vist en la pregunta anterior que no hi ha res de clar i concret) que seran necessàries per la seva creació?

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. López.

Respon per Govern, Sr. Jover.

El Sr. Èric Jover:

Gràcies Sra. síndica.

Estem estudiant diferents opcions tant amb l'AFA com amb assessors externs i per aquest motiu no voldria que considerés aquesta resposta com a

definitiva, sinó com a línia de treball que s'està privilegiant actualment.

Ens estem plantejant crear el Fons d'inversió a través de la llei que definirà l'institut d'habitatge.

Aquest fons es basaria en la Llei 10/2008, del 12 de juny, de regulació dels organismes d'inversió col·lectiva de dret andorrà.

De fet aquesta normativa en el seu article 30 ja preveu que existeixen dintre de la tipologia d'altres OIC's de dret andorrà, OIC's immobiliaris i la tasca que s'està fent és analitzar si aquest vehicle d'inversió com previst en la norma, ja seria suficient o si caldria fer-li ajustaments.

Així doncs resumint-ho, el Fons públic privat es regularia a través del Projecte de Llei de creació de l'institut de l'habitatge i s'està privilegiant que aquest fons es pugui recolzar amb les adequacions que siguin necessàries amb la normativa dels organismes d'inversió col·lectiva ja preexistent.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Jover.

Per la rèplica, Sr. López.

El Sr. Pere López:

Sí, gràcies Sra. síndica.

Constatem una vegada més la manca de seriositat i jo diria de respecte envers els ciutadans quan es parla de matèria d'habitatge per part d'aquest Govern, i evidentment de l'anterior Govern, el qual aquest dona continuació.

L'habitatge és la principal preocupació del nostre país. Vostès porten cinc mesos ja de legislatura. Llegint el seu document d'acords de Govern, a més no es va situar l'habitatge com una primera prioritat política, la qual cosa costa molt realment d'entendre.

Han tingut tres mesos per estudiar la nostra proposició de llei. Hem vist en la pregunta anterior que ja acceptem que caldrà emprar els fons del Fons de reserva de jubilació, i al final ens quedem en la sensació que l'únic que incomodava d'aquesta proposta és que venia per part del PS. I això passa per vostès fins i tot quan això, quan les propostes del PS poden arribar a beneficiar als ciutadans del nostre país.

Vostès ens parlen ara d'aquest fons publicoprivat. Fa com deia abans cinc mesos que hi estan treballant, no hi veiem cap mena d'intenció, ni de claredat, ni de idees a tirar endavant aquesta proposta. I ara, ja m'imaginava que vostè em parlaria dels organismes d'inversió col·lectiva, m'haurà d'explicar molt bé el

contingut d'aquesta Llei, de quina manera es podrà adaptar la creació d'aquest fons, un fons participat pels comuns, pel Govern, per entitats privades o per societats privades o per persones privades que tenen habitatges de lloguer. Perquè no sé si coneix vostè massa bé, em sembla que no, la llei dels organismes d'inversió col·lectiva i tots els requeriments que es demana, perquè hi ha un organisme d'inversió col·lectiva, l'obligació que hi hagi una societat gestora més enllà, doncs, del que suposa aquesta organització.

I a demés al meu entendre, i després també li explicaré, caldrà modificar necessàriament la Llei del fons de reserva de jubilació que vostès s'entesten a intentar demostrar que no és necessari. Perquè en els termes, i esperaré atentament les seves explicacions, en els termes que es pugui constituir, si mai és possible, un organisme d'inversió col·lectiva, si aquest no està estructurat en un mercat reglamentat, cosa que crec que no serà possible, i demano que em comenci a contestar, que estigui dins d'un mercat reglamentat, estaria fora dels criteris d'inversió dels articles 26 i 27 de la Llei del fons de reserva de jubilació.

Per tant, evidentment, que caldrà fer modificacions a la Llei dels organismes d'inversió col·lectiva, però encara que s'entossudeixin a intentar demostrar el contrari, en el moment, si mai en això hi ha una voluntat real de tirar-ho endavant, que ja veurem, de moment ens situem al primer trimestre del 2020 com si no hi hagués cap mena d'urgència en tema d'habitatge, caldrà a demés també modificar la Llei del fons de reserva de jubilació.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. López.

Per la dúplica, Sr. Jover.

El Sr. Èric Jover:

Gràcies Sra. síndica.

Sr. López, jo no entenc que en demostrar respecte per la problemàtica de l'habitatge sigui presentar una proposició de llei en què la temàtica de l'habitatge és tan sols un objectiu secundari, i si se'n fa un anàlisi una miqueta de fons, podria ser fins i tot contraproductiu.

Jo crec que les coses s'han de fer amb rigor. I rigor de vagades vol dir defugir de la improvisació. També vol dir intentar consensuar amb la gent implicada, perquè aquesta modificació legal es pugui tirar endavant. No portar a una modificació del fons de

reserva de jubilació sense parlar ni amb la CASS ni amb la pròpia comissió gestora.

De fet, el contradiré amb un element. La temàtica de l'habitatge sí que formava part dels elements que estaven en el pacte de Govern i en les prioritats legislatives que ens havia emplaçat a desenvolupar.

Nosaltres, doncs, estem treballant en aquesta línia. Vostè ha esmentat alguns elements que li preocupen sobre la Llei dels OIC's. Entenc que a nivell de les repreguntes, doncs, podré entrar en el detall i li podré anar desgranant algunes respostes.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Jover.

Comencem el torn de repreguntes.

Sr. López.

El Sr. Pere López:

Sí, gràcies Sra. síndica.

Tots podem comprovar la brevetat de les respostes del Sr. Jover al dia d'avui. La qual cosa s'adiu clarament, doncs, amb la manca de projecte i la manca de concreció del que vostès més aviat tenen tendència a esgotar els 8 minuts, i fins i tot els senyors síndics els hi han de cridar l'atenció. Avui com que hi ha molt poc a contestar, fa unes contestes realment concises perquè realment tot això, bé intentar salvar la papereta d'avui, intentar demostrar que tenim alguna cosa preparada en aquest sentit, però finalment no hi ha res de concret.

Quant a la referència que deia vostè al Fons de reserva de jubilació i al consell d'administració de la CASS, jo crec que hi ha hagut una gran confusió en aquest sentit al respecte.

Vostès són els governants i nosaltres som els legisladors. Per tant, és a vostès a trobar solucions al problema de l'habitatge, no al Fons de reserva de jubilació. És a nosaltres, davant de la seva inacció a fer propostes per moure la qüestió de l'habitatge. I les persones tècniques responsables del fons de reserva de jubilació han de fer la seva feina. Però no han de ser ells que han de fer la política d'aquest país. Som nosaltres que hem de fer la política d'aquest país, i són vostès, principalment com a governants, i una majoria parlamentària els que han d'aportar solucions a la greu problemàtica de l'habitatge.

En relació a la Llei dels organismes d'inversió col·lectiva -no sé si la té aquí- si vostè agafa l'article 2 o bé agafa l'article 42 d'aquesta Llei, m'agradaria que m'expliqués aquest fons publicoprivat constituït

per Govern, per comuns, i que a més s'hi preveu l'entrada de privats, com encaixa en aquesta legislació relativa als organismes d'inversió col·lectiva?

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. López.

Sr. Jover.

El Sr. Èric Jover:

Sí, gràcies Sra. síndica.

Sr. Pere López, em sembla que s'ha confós de titular de finances. Potser el meu predecessor sí que s'allargava molt amb les respostes, però jo he estat 4 anys aquí de ministre i si per alguna cosa em caracteritzo és per la brevetat de les meves respostes i la síntesi.

Així doncs, crec que el motiu que troba a la brevetat de les meves intervencions no és la falta de motius o d'arguments, sinó tan sols que sóc una persona de poques paraules direm.

Vostè, jo crec que el que està fent és recordar-nos que vol fer una pràctica intervencionista amb el Fons de reserva de jubilació, que està prioritzant la temàtica de l'habitatge per damunt de conservar i garantir la jubilació als nostres ciutadans.

És lícit, és veritat, és un plantejament polític que vostè fa. Nosaltres no el compartim. Pensem que són dos problemes importants i que hem d'intentar trobar un compromís per trobar solucions als dos.

I és veritat que pensem que el Fons de reserva de jubilació és una palanca financera interessant. I de fet, no ho heu inventat vosaltres això, perquè el nostre programa electoral de Demòcrates per Andorra, d'una part de la coalició i, de fet, el Partit Liberal també aportava elements en aquest sentit, s'identificava "crearem un fons d'inversió immobiliari destinat a la construcció nova i a la rehabilitació d'edificis actualment en desús per poder-los emprar únicament a l'habitatge de lloguer, la participació en aquest fons serà publicoprivada, com per exemple amb la presència de la CASS seguint criteris de seguretat, rendibilitat i liquiditat." Així doncs, és un element que ja portàvem sobre la taula.

Referent a la Llei dels OIC's, doncs, evidentment que estem treballant en aquesta Llei, però no hi trobem elements que facin contradictòria la seva utilització. De fet, i li dic de memòria, a l'article 30 ja preveu que hi puguin haver OIC's que siguin en base immobiliària, i el que hem de veure són aquests diferents criteris.

Vostè comentava la dificultat de tenir una societat gestora. Bé, jo no hi trobo aquesta dificultat, i li donaré un element que podria ser utilitzat encara que no em vull comprometre, perquè s'està acabant l'anàlisi tècnic. Seria, doncs, de fer el fons d'inversió creat per llei i fer que la societat gestora s'atorgués per concurs públic. Seria una de les opcions que podríem tenir sobre la taula.

Així doncs, no acabo de trobar, Sr. Pere López les contradiccions que existeixen en la Llei dels OIC's, però també li he dit, que si trobem o contraccions o alguns elements que pugessin ser millorables, perquè al final hem de reconèixer que aquest fons d'inversió de titularitat pública, doncs, és un element...

La Sra. síndica general:

Hauria d'anar acabant, si us plau.

El Sr. Èric Jover:

Avui m'estic allargant massa.

Gràcies Sra. síndica, ja continuaré després.

La Sra. síndica general:

Alguna altra repregunta més...

Sr. López.

El Sr. Pere López:

Gràcies Sra. síndica.

Ara que tenia més coses a dir Sr. Jover ha esgotat el temps, abans com que no tenia massa coses a dir-me, doncs, li sobrava el temps per tot arreu.

Realment no s'ha llegit la Llei d'organismes d'inversió col·lectiva i ja ha quedat ben clar que no se l'ha llegit.

A l'article 2, sigui quin sigui la tipologia d'organismes d'inversió col·lectiva diu que per crear un organisme d'inversió col·lectiva ha d'haver-hi una societat gestora legalment establerta al país. I per tant, això vol dir o una entitat de crèdit i bé una entitat financera autoritzada a exercir com a tal. De fet, al país de dret andorrà només hi ha 7 entitats gestores, 5 són creades per les entitats bancàries i hi ha dues entitats que són entitats financeres que s'hi dediquen. Per tant, difícilment té cabuda aquest projecte en el que no hi ha, a menys que hi hagi una participació dels bancs andorrans, que vostè no ens ha dit abans que hi hauria aquesta participació, ni ens ha parlat a la pregunta anterior que hi hauria cap organisme de gestió que se'n faria càrrec.

Per tant, la resposta que vostè feia abans de la Sra. Gili no respon a l'encaix a nivell de la Llei d'organismes d'inversió col·lectiva.

Per tant, li torno a dir que m'expliqui com encaixa l'article 2 i si hi ha previst que hi hagi una participació d'una entitat financera, sinó altrament no es pot constituir un organisme d'inversió col·lectiva.

No li puc permetre que digui que nosaltres volíem jugar amb els diners de les pensions. Ho ha dit dues vegades i és una falta de respecte i a demés és literalment una mentida. Perquè vostè sap que hi havia una clàusula d'equilibri financer a càrrec del pressupost del Govern per garantir una rendibilitat mínima a aquestes inversions. Una rendibilitat mínima que no està garantida amb cap altra de les inversions que té el Fons de reserva de jubilació. O és que vostè, Sr. Jover, em pot garantir que les inversions en accions en borsa, o que les inversions que té el Fons de reserva de jubilació amb productes financers estan garantits i no poden tenir pèrdues a futur? Vostè m'ho pot garantir?

La Sra. síndica general:

Hauria d'anar acabant, Sr. López.

El Sr. Pere López:

Que el 90% dels productes que no estaven afectats en la nostra Proposició de llei, vostè té la certesa que en el futur no tindran pèrdues i que tenen algun tipus de garantia?

Per tant, no li permeto que digui que nosaltres volem jugar amb les pensions perquè és fals, perquè és fals!

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. López.

Sr. Jover.

El Sr. Èric Jover:

Sí, gràcies Sra. síndica.

Jo crec que no hem de volar tan baix com retreient faltes de respecte. Jo crec que ja s'ha evidenciat el que proposava la vostra Proposició de llei, i crec que a més a més dijous tindrem l'oportunitat de tornar-ne a debatre.

Recordo, col·locava 120 i escaig milions de la jubilació dels nostres ciutadans al mercat immobiliari. Jo crec que tots hem de tenir la memòria suficient llarga per saber que el mercat immobiliari té unes fluctuacions molt importants i

diria de nivell internacional, passa a tot arreu. Però també aquí a Andorra n'hem patit les conseqüències.

Si vostè creu que això és una bona manera de gestionar les jubilacions, doncs, vostè sabrà.

Quan he respost a la pregunta de la seva companya, m'he referit a què hi podria haver entitats privades que participessin com a inversores. Jo crec que no s'ha de tancar la porta a què les entitats financeres hi participin com a inversores.

Però tornant a la seva pregunta, evidentment que m'he llegit la Llei dels OIC's i crec que tampoc no cal o no és l'objecte d'avui d'una pregunta urgent entrant al detall d'aquesta estructura financera. Però evidentment, que la gestora d'una OIC ha d'estar creada, ha d'estar aprovada per l'AFA. Però és que no hi ha cap mena d'inconvenient. I li diré fins i tot un altre element que preveu la pròpia Llei i que tampoc no li sé dir l'article de memòria, però això segurament també és una prova que me l'he llegit.

La pròpia llei preveu que la societat gestora pugui fer delegacions de diferents parts que han de fer la pròpia societat gestora a d'altres participants. I la primera idea que tenim sobre la taula és que la gestió dels actius fos delegada, justament, a l'institut de l'habitatge.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Jover.

Alguna altra repregunta més...

Sr-López.

El Sr. Pere López: (0.31'.32")

Sí, gràcies Sra. síndica.

Un parell de coses abans de ficar una repregunta més.

Vostè ha parlat ja varies vegades de la pregunta urgent com si fos alguna cosa que fos per sorpresa. Vostès han tingut tres mesos per estudiar la nostra Proposició de llei, i jo entenc, tot i que tinc seriosos dubtes, que el que vostè va escriure al criteri de Govern, sabia el que estava escrivint. Perquè vostè va escriure clarament, no a això perquè s'han d'utilitzar els diners del Fons de reserva de jubilació, i vostè vol utilitzar els diners del Fons de reserva de jubilació, no amb això però dintre d'una sèrie de consideracions, i per tant, vostè ha tingut temps més que suficient per saber el que estava escrivint. Que a mi em sembla que el que vostè va escriure, ho tinc cada vegada més clar, era simplement una excusa per forçar el vot negatiu dels consellers de la majoria en el debat del proper dijous.

Queda clar que no sap massa quan parla d'organismes d'inversió col·lectiva, perquè societat gestora és bàsicament una entitat de crèdit. És a dir, no és donar-ho a algú ni potser a aquest institut de l'habitatge perquè l'institut de l'habitatge no pot estar donat d'alta a nivell de l'AFA per exercir com a societat gestora. I per tant, els requeriments són molt importants i molt seriosos. S'hauria de mirar tota la legislació del que suposa, constituir un organisme d'inversió col·lectiva que és, evidentment, una cosa molt seriosa en el que la participació del sector públic no hi té d'entrada cabuda dins de la legislació actual perquè està reservada exclusivament al que és el sector financer; i lamento que hagi escrit coses que no tenen la solidesa en base a la legislació.

Anant a l'article 26 i 27 de la Llei del Fons de reserva de jubilació, m'haurà d'explicar com aquesta inversió, aquesta participació del Fons de reserva de jubilació encabeix aquí. Perquè diu clarament que les inversions s'han d'efectuar en mercats reglamentats. Aquest fons que vostè vol constituir en el que hi ha els comuns, en el que hi ha el Govern, ara sembla també que se li ha ocorregut a darrera instància, que potser farà falta un banc per gestionar això, perquè sinó, no podem constituir un fons d'inversió. El que sí que és segur és que de moment no podrà estar en un mercat reglamentari...

La Sra. síndica general:

Hauria d'anar formulant la pregunta.

El Sr. Pere López:

... i que per tant no encabeix amb la política d'inversió de l'article 26 i de l'article 27 de la Llei del fons de reserva de jubilació.

Per tant, expliqui'm com vol vostè crear aquest fons, com vol assignar els recursos del Fons de reserva de jubilació sense modificar la Llei del Fons de reserva de jubilació.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. López.

Sr. Jover.

El Sr. Èric Jover:

Gràcies Sra. síndica.

És curiós com el conseller intenta voler fer creure que no he llegit un document o que no l'he entès, o que la meua formació no és suficient per entendre'l. Miri, si vostè analitza el text legal, veurà perfectament, i crec que ho he dit, que evidentment

que una societat gestora, doncs, ha de ser una entitat financera, ha d'estar aprovada per l'AFA, que aquesta societat gestora pot ser una de les 7 entitats financeres que actualment, doncs, si no es fes nova creació hi són. Però si vostè llegeix bé la Llei veurà que es poden delegar algunes funcions d'aquesta societat gestora, i que una de les funcions podria ser, doncs, la gestió dels actius. I això, justament, és el que estem treballant perquè ho fes o se'n responsabilitzés un institut de l'habitatge.

M'estranya que ja que està parlant d'entitats financeres, no em parli de què també hi ha d'haver un dipositari al darrera. Que sí que és veritat, també ha de ser una entitat financera, però tampoc no és un problema per al desenvolupament d'aquest Projecte de llei.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Jover.

Alguna altra repregunta més...

Sr. López.

El Sr. Pere López:

Sí, gràcies Sra. síndica.

Jo no li retrauré el tema de la formació que vostè sí que em retreia quan parlàvem de qüestions d'educació, però em sembla que haurà de fer una mica d'esforç Sr. Jover en relació a algunes qüestions, perquè està demostrant una mancança important amb un tema tan fonamental avui pel seus fons públicoprivats que és saber com funciona un organisme d'inversió col·lectiva.

Vostè mateix ha dit varies vegades que cal una entitat de crèdit. I a la pregunta que li feia la consellera Rosa Gili ens ha parlat dels comuns, del Govern, dels privats, i no ha mencionat per res les entitats de crèdit. per tant, el seu no-projecte no funciona de cap manera i a demés no té mot clar quines són les lleis que s'haurien de modificar.

Li demano, si us plau, finalment, novament que em digui com encabeix la participació del Fons de reserva de jubilació dins d'aquests fons, dins dels articles 26 i 27 i que em doni els arguments pels quals no seria necessari modificar la Llei del Fons de reserva de jubilació.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. López.

Sr. Jover.

El Sr. Èric Jover:

Gràcies Sra. síndica.

Evidentment ja he comentat, doncs, que farem les modificacions legislatives necessàries. I jo diria, no per contraccions, com vostè vol indicar-nos, sinó perquè potser ens serà més útil fer alguns tipus d'exempcions que ens puguin, doncs, fer que aquest fons d'inversió, doncs, pugui funcionar millor o s'adeqüi millor a les necessitats.

I en aquest sentit, doncs, estic parlant per exemple de l'element que preveu la Llei dels OIC's de la concentració de risc amb un sol bé del 35% del fons d'inversió, que en el cas de les inversions immobiliàries, potser en un primer moment es faria difícil de portar, o fins i tot d'ela necessitat de liquiditat semestral que per aquesta tipologia de productes, doncs, segurament també, hauríem de trobar algun altre element.

Però això justament, Sr. Pere López, són els elements que estem treballant, i si refà o mira la transcripció de la resposta que he fet a la consellera Gili, doncs, el que veurà és que he parlat d'entitats privades que participin de la inversió, i una de les entitats que pensava, evidentment, són les entitats de crèdit.

Però evidentment, la societat gestora és un actor, no seria com a propi inversor. Llavors, com li torno a dir, aquesta societat gestora ja en tenim a Andorra. Doncs, seria trobar el mecanisme perquè una d'aquestes societats gestores es fes responsable del fons d'inversió que crearia la llei de l'habitatge. I amb aquest mecanisme, doncs, ja tindríem la cobertura legal suficient per la Llei dels OIC's. I el que faríem, com que considerem que la gestió dels actius amb aquesta temàtica, doncs, és sensible, en comptes de traslladar-la a la pròpia societat gestora, doncs, en faríem una delegació de funcions al propi institut de l'habitatge.

Sí, Sr. Pere López, em sap greu però també li he de dir una cosa. Tot i ser una pregunta urgent, tot i, doncs, defensar-la jo, quan parla un ministre, doncs, té el seu equip de treball, té els seus tècnics del ministeri, també ja hi han hagut reunions amb l'AFA que ens han apuntat les solucions possibles per encabir-se, justament amb la nostra estructura financera...

La Sra. síndica general:

Vagi acabant Sr. Jover.

El Sr. Èric Jover:

Sí, Sra. síndica.

I també tenim assessoraments en aquest sentit. És a dir, el que entenc és que no tan sols em qüestiona o em critica la meua professionalitat, sinó també critica la professionalitat dels professionals del Ministeri de Finances de l'AFA i dels assessoraments externs.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Jover.

Alguna altra repregunta més...

Sra. Gili.

La Sra. Rosa Gili:

Moltes gràcies Sra. síndica.

Jo també penso que el Sr. ministre Jover n'ha dit de bastant grosses avui, però ja parlarem d'aquesta Proposició de Llei aquest mateix dijous, perquè li recordo -ja sé que vostè no ha sigut conseller- però que tots els articles són esmenables.

Jo el que voldria demanar ara és, vostè ha parlat de l'institut de l'habitatge. Li reconec, el nom queda fantàstic, que molt bé, molt seriós, Però jo el que voldria és que ens expliqui què farà, quines seran les seves funcions, què farà, qui en farà part... perquè francament, ja tenim la taula d'habitatge. Em sembla recordar que també en un moment donat se li va dir un altre nom. És a dir, jo crec que està molt bé posar noms així molt grandiloqüents, però penso que és important que sapiguem exactament què vol dir l'institut de l'habitatge, quines són les seves funcions, què farà, qui en farà part.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sra. Gili.

Respon el Sr. cap de Govern.

El Sr. cap de Govern:

Sí, gràcies Sra. síndica.

Jo desconeixia, doncs, que avui havíem de presenciar i assistir a un debat monogràfic sobre habitatge. Aparentment, o en tot cas des del meu punt de vista, crec que ens estem apartant bastant de l'objecte d'una pregunta, que a més a més, i ho ha assenyalat el ministre Jover, era una pregunta de caràcter urgent.

Crec que avui no procedeix anar desgranant, diguem, totes aquelles mesures que es contenen en el nostre programa de Govern al tomb de l'habitatge, i a més a més ho farem d'una forma, diguem, detallada i pausada amb molt breus terminis. Però, per cortesia

parlamentària i per donar resposta a la pregunta de la Sra. Gili, li diré molt breument que l'institut de l'habitatge no és altra cosa que una entitat pública que, evidentment, s'haurà de crear a través d'una llei desvinculada del Govern, dels comuns i de qualsevol altra Administració pública, la finalitat de la qual serà pilotar i portar a terme totes les polítiques en matèria d'habitatge del nostre país, i evidentment doncs, les competències concretes que sí les signaran es definiran per via legal i vostès com a consellers de l'oposició també hi podran participar a través de les seves esmenes si és que els hi sembla una bona proposta.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Espot.

Alguna repregunta més...

Sra. Gili.

La Sra. Rosa Gili:

Sí, moltes gràcies Sra. síndica.

Gràcies per la renyada Sr. cap de Govern. Entenc que aquí podem parlar del que considerem.

A veure, jo el que voldria ara demanar és que el Sr. Jover abans en l'anterior pregunta ha parlat de les mesures del Sr. Filloy -llàstima que no hi sigui un cop més perquè entenc que la seva obligació és estar aquí- però estaria bé que ens ho expliqués i entenc que aniran relacionades segurament potser amb aquesta Llei que veurem el primer semestre del 2020.

Retorno al funcionament parlamentari. Vostès deuen saber que normalment quan s'entra un projecte de llei hi ha esmenes, hi ha tota una tramitació que vull creure que no tornarem a viure les bestieses que es van viure la passada legislatura, -en tot cas, ho espero pel bé dels nostres ciutadans-, perquè només aquesta legislatura ja n'hem modificat unes quantes i les que vindran per haver malfet les lleis.

Per tant, jo voldria tornar a demanar en relació a l'aplicació, és a dir, jo crec que això va molt per llarg. El meu company, el Sr. Pere López, li parla justament que ens sembla albirar que caldran altres modificacions legislatives, per tant, ja no estem parlant d'una sola llei, modificacions, coses que vostès han d'estudiar que no les tenen encara, tramitació d'esmenes i després que es puguin aplicar aquestes propostes... jo albiro que albiro que això va per molt llarg.

Vostè quan calcula que el ciutadans andorrans veuran les primeres mesures a nivell de carrer per

resoldre la greu crisi de l'habitatge que estem vivint des de fa molt i molt temps, Sr. Jover i senyors del tripartit?

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sra. Gili.

Respon Sr. Jover.

El Sr. cap de Govern:

Respondré jo Sra. síndica, si no hi ha inconvenient.

La Sra. síndica general:

Sr. Espot.

El Sr. cap de Govern:

Si no li suposa un problema tampoc a la Sra. Gili.

A mi m'agradaria precisar que no són les mesures del Sr. Filloy, són les mesures del Govern d'Andorra, i a més a més, unes mesures que com no pot ser d'una altra manera estaran prèviament consensuades amb els tres grups parlamentaris que donen suport al Govern.

Evidentment aquestes mesures s'explicaran com s'escau. Jo crec que avui no és ni el moment ni el debat per explicar-les, tot i que vostès doncs tinguin molt interès en aquestes mesures. En el seu moment s'explicaran i ja li he dit, doncs, que ho farem molt breument i en el marc d'aquest paquet de mesures evidentment hi haurà mesures més a curt termini, com li he dit abans al Sr. Jover, algunes els efectes de les quals veurem més a mitjà termini, i algunes altres més a llarg termini.

Per tant, doncs, tingui una mica de paciència, només li demanem alguns dies i explicarem amb tot luxe de detalls i després vostè tindrà evidentment, com no potser ser d'una altra manera i estic convençut que així ho farà, la capacitat de fiscalitzar-les i segurament de criticar-les.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Espot.

Alguna repregunta més...

Pregunta número 3.

3- Pregunta amb resposta oral del Govern presentada pel M. I. Sr. Pere López Agràs, president del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, per escrit de data 10 de

setembre del 2019, relativa a les dades sobre el cost de l'habitatge de lloguer.

Fou registrada amb el número 761 i s'ha publicat en el Butlletí número 55/2019, de l'11 de setembre.

Exposa la pregunta el Sr. Pere López.

El Sr. Pere López:

Gràcies Sra. síndica.

Vist que la situació del mercat de l'habitatge de lloguer continua empitjorant, amb greus conseqüències per a molts ciutadans que o bé veuen encarir-se la seva renda mensual, o bé no troben un pis digne a un preu assequible.

Vist que aquesta problemàtica és actualment la principal preocupació dels ciutadans del nostre país.

Vist que, malgrat aquesta realitat, el Govern és incapaç de tenir informació fiable sobre diferents qüestions que afecten el mercat de l'habitatge com ara els pisos buits o els preus actuals de lloguer de l'habitatge.

Vist que des de Govern s'ha afirmat que el preu del lloguer mitjà l'any 2018 era de 601 euros i que l'increment mitjà dels darrers cinc anys va ser d'uns 5 euros anuals.

Vista la inversemblança, almenys al nostre entendre, de les dades presentades i la persistència del Govern en la defensa de les mateixes i les reaccions que aquestes han generat en els mitjans de comunicació i l'opinió pública.

Es demana: quan realitzarà el Govern un veritable estudi dels preus de lloguer dels habitatges com el que es va proposar en la passada legislatura i la proposta del qual va ser rebutjada?

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. López.

Respon pel Govern, el M. I. Sr. Jordi Gallardo.

El Sr. Jordi Gallardo:

Sí, gràcies Sra. síndica.

El Departament d'estadística ha seguit la seva estratègia per l'elaboració de dades sobre l'habitatge en tres eixos que es van explicar a la Taula nacional d'habitatge el passat 27 de setembre.

L'eix a curt termini consisteix en cercar el detall en la informació existent ja sigui anant al detall de les enquestes fins que la significativitat ho permeti, com també creuar registres diferents de bases de dades

amb l'objectiu de poder facilitar una imatge del mercat lloguer, imatge que ha d'anar millorant a mesura que s'integrin més fonts de dades.

L'eix a mig termini consisteix en obtenir informació de mercat, bàsicament de les immobiliàries, per tal d'actualitzar el preu d'accés a l'habitatge tot i que ja tenim l'enquesta de pressupostos familiars, però en un període de temps més curt.

I l'eix a llarg termini es centra en la construcció d'un registre del territori el qual inclou un cens d'habitatge a partir del creuament de diferents bases de dades i d'enquestes amb el suport de treball de camp per complementar aquells apartats incomplets.

Respecte a l'estat actual dels treballs: a data d'avui els objectius assolits són els següents.

Referent al paper dels serveis de lloguer dins dels pressupostos familiars: s'ha estimat la despesa en concepte de lloguer realitzada per les llars residents; s'ha aprofundit en les característiques "preu" i "distribució per grandària", per "temps d'ocupació", de les llars en règim de lloguer per tal de visualitzar o entendre com es genera el cost del lloguer en les llars residents; s'ha contrastat el resultat de les diferents enquestes: enquesta de pressupostos familiars, enquesta de condicions de vida, índex del preu de consum i també altres registres com els impostos comunals, és en els resultats coincidents.

Referent al preu per accedir actualment a l'habitatge de lloguer: s'ha estimat el preu d'accés a l'habitatge en 9,2 €/m² i, per tant, segregat del cost mig fixat per l'enquesta de pressupostos familiars de 600,1 €/m². S'ha constatat... S'ha contrastat, perdó, aquest preu estimat mitjançant enquesta amb els preus ofertats pels portals immobiliaris d'11,5 €/m².

Referent al cost i preu d'accés i el seu impacte en els pressupostos familiars: s'ha calculat el grau d'esforç que provoca el consum de serveis de lloguer en els pressupostos familiars, un total del 28% dels pressupostos de les famílies.

Referent a la demanda de serveis de lloguer d'habitatges: s'ha estimat el nombre dels ja residents (34.757) i d'aquestes, quines ho són en règim de lloguer (22.094); s'ha estimat quina és la rotació en aquestes llars de lloguer, una rotació que ha baixat de l'11% al 4,5% (o de 2.100 llars a 1.025 llars); s'ha estudiat la relació entre autoritzacions de residència de treball i el creixement econòmic aportant una estimació de la futura demanda (800 persones o 410 llars); s'ha estudiat la relació entre autoritzacions temporals (4.700 persones) i el creixement econòmic aportant una estimació de la futura demanda (entre 1.100 a 1.600 habitatges).

Referent a l'oferta de lloguers d'habitatge: s'ha estimat el nombre d'habitatges censats (43.407 habitatges); s'està treballant per estimar el nombre d'habitatges susceptibles de ser buits.

Per tant, Sr. López, quan vostè parla veig que no s'ha fet un veritable estudi sobre les dades. Gairebé, em sembla que el que està fent vostè és no tenir en consideració la feina que s'està fent pel Departament d'estadística qüestionant el rigor de la feina que es fa i fins i tot la interpretació de les dades.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Gallardo.

Per la rèplica, Sr. López.

El Sr. Pere López:

Sí, gràcies Sra. síndica.

Les rodes de premsa de presentació de les dades de l'habitatge fa temps que generen polèmica al nostre país. De fet, Sr. Gallardo, si vostè ho recorda perquè no fa pas tant temps en la seva etapa anterior, el Sr. Gallardo original diguéssim, vostè les va criticar de manera contundent. Després m'hi referiré a algunes de les frases que vostè va dir en relació a aquests informes.

Ara ja, en la seva fase nova, en la seva fase governamental en la que sembla que tantes coses se li han oblidat i que s'ha convertit en el més ferm defensor de la gestió de DA, fins i tot en dades i períodes anteriors a la seva entrada al Govern, doncs, per manca de prudència al meu entendre i per agafar una mica de distància s'ha vist arrossegat per aquesta inèrcia que hi havia, per aquestes mancances estadístiques i vostè ha posat varies vegades repetidament els peus a la galleda en relació a aquestes dades.

Com deia abans, una mica més de coherència entre el que vostè criticava abans i el que ara defensa, hauria estat bé... Dit de passada, no sé si defensa o més aviat ajuda a ensorrar perquè del resultat de les seves rodes de premsa estan donant molt que parlar i estan provocant una molt mala imatge de l'Executiu del qual vostè en fa part.

Posaré només alguns exemples, bàsicament per manca de temps no per manca d'elements polèmics que han generat les seves rodes de premsa.

Com deia en l'enunciat de la pregunta fa uns mesos... unes setmanes, perdó, vostè feia una roda de premsa en la que afirmava que el preu mitjà dels lloguers d'Andorra era de 601 euros, a més, presentaven un gràfic el Departament d'estadística

amb les dades referents als anys 2014 a 2018. Segons aquestes dades el preu mitjà era al 2014 de 576 euros, al 2015 de 581, al 2016 de 580, al 2017 de 584 i al 2018 de 601.

Per tant, com deia abans també en l'enunciat, del 2014 al 2018 segons aquestes dades d'estadística havien augmentat poc menys de 25 euros en quatre anys el preu mig dels habitatges al nostre país.

No cal dir que la majoria de l'opinió pública, de l'opinió publicada, dels experts immobiliaris no van donar, no només cap credibilitat, sinó que a més aquestes dades han fet més aviat un ritme.

Entre que vaig presentar la pregunta i finalment s'ha pogut formular, vostè ha fet una segona roda de premsa en què ara les dades es presenten en euros/metre quadrat per parròquies. I quan tots ens pensàvem que les parròquies més cares al nostre país eren la d'Andorra la Vella i la d'Escaldes, doncs el Departament d'estadística ens ha desvetllat un misteri que no coneixíem que és que Sant Julià i Canillo són les parròquies on el preu és més car.

En relació a la Proposta d'acord que vam fer la passada legislatura i que vostè diu que ara critico al personal d'Estadística, vull recordar-li una mica la seva intervenció el dia que aquesta Proposta d'acord es va presentar, una proposta d'acord que va presentar el PS per fer un estudi seriós a nivell de tot el país, detallat per tipologies d'habitatge per calcular aquests preus.

Vostè va dir que estava totalment a favor d'aquesta Proposta, que a més anava en la línia del que el seu grup parlamentari havia reclamat i que, per tant, la proposta que venia des del PS era una molt bona proposta, i que era una proposta necessària perquè l'Executiu tingués dades per fer una bona gestió del tema de l'habitatge. Per tant, no entenc ara perquè em diu que jo critico al personal d'Estadística quan tots constatem la feblesa, la greu feblesa de les dades estadístiques en relació a l'habitatge al nostre país i que vostè, no fa massa, també ho criticava.

Moltes gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. López.

Per la duplica, Sr. Gallardo.

El Sr. Jordi Gallardo:

Gràcies Sra. síndica.

Bé, vostè sempre serà l'original perquè comença criticant des del principi, continua criticant i no deixarà de criticar, fins el punt que no deixa de sorprendre'm que un ministre que en el seu dia va

ser responsable del Departament d'estadística, com vostè que va ser ministre de Finances, tingui la valentia de dir que... -i avui en la segona intervenció ho ha matisat-, que les dades són febles. Les dades no són febles, Sr. López, són el que són! I les dades s'han de saber interpretar cosa que veig que vostè no sap fer, malgrat la seva formació, malgrat la seva responsabilitat que va tenir el Govern com a responsable també del Departament d'estadística.

Vostè parla de l'enquesta de pressupostos familiars i diu que nosaltres, o en aquest cas el Departament d'estadística, amb aquesta enquesta el que va fer va ser fixar el preu del lloguer. L'enquesta de pressupostos familiars, ho hem explicat i ho tornarem a explicar i ho farem tantes vegades com sigui necessari, no serveix per fixar el cost de l'habitatge de lloguer al mercat perquè en aquestes estadístiques el que es calcula, en aquest cas en els pressupostos familiars, el que es calcula és quina part del pressupost d'una família es destina a l'habitatge. I dins del càlcul hi ha habitatges o famílies que estan en contracte de lloguer des de fa més de vint anys, a famílies que fa tot just un any, i com vostè comprendrà el preu varia.

Per aquesta raó la primera reunió de la Taula d'habitatge el Departament d'estadística es va comprometre a segregar de l'enquesta de pressupostos familiars el preu per metre quadrat, una dada que ja li hem donat avui i que ja li hem donat a la Taula d'habitatge de 9€/m².

I després vostè parla de què els professionals de la immobiliària es sorprenden de què en aquesta segona roda de premsa que vam fer donéssim detalls del comportament de l'oferta dels immobiliaris. Em sorprèn que vostè faci aquesta interpretació perquè aquesta dada no serveix per fer una comparativa. Vostè entendre com ho fan molts professionals d'aquest sector que el preu del metre quadrat va en variació de la mida de l'habitatge...

La Sra. síndica general:

Vagi acabant Sr. Gallardo.

El Sr. Jordi Gallardo:

Sí, vaig acabant Sra. síndica.

Habitatges més petits, el preu del metre quadrat puja. L'oferta immobiliària que han estudiat des d'Estadística ha recollit que els habitatges ofertats a Canillo i a Sant Julià són més petits i, per tant, el preu del metre quadrat és més car que no vol dir que el preu final sigui més car.

Per tant, el que em sorprèn és que vostè com a exministre de Finances i responsable d'Estadística fins i tot arribi a qüestionar aquest tipus d'estudi.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Gallardo.

En el torn de repreguntes, Sr. Pere López.

El Sr. Pere López:

Gràcies Sra. síndica.

La meua etapa com a exministre de Finances no em fa participar dels seus informes d'estadística. És a dir, si jo discrepo del resultat que hi ha en aquests informes jo crec que puc opinar, però és que a més no és que discrepi jo. Vostè imagino que viu en aquest país, llegeix els diaris, llegeix les editorials i llegeix el que opinen els agents immobiliaris sobre les presentacions d'estadística d'aquests informes. Per tant, en tot cas, ara tindrà una bona ocasió per explicar tot i que totes les seves contestes continuen sent una mica enrevessades, doncs si aquestes dades, les que vostè va explicar estaven malament doncs ara ens ho explica.

La primera, dels 601 euros, aquí ho diu ben clar: preu mitjà del lloguer d'habitatges de 576 a 601. Manté, continua mantenint que el preu mitjà de l'habitatge de lloguer a Andorra és de 601 euros i, en el cas de què sigui que no, quin és aquest valor? És a dir, si no són aquests 601 euros -la qual cosa la majoria de la gent opina que no és aquest valor que està molt lluny- quin és el preu mitjà del lloguer de l'habitatge en el nostre país?

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. López.

Sr. Gallardo.

El Sr. Jordi Gallardo:

Gràcies Sra. síndica.

Ho repetiré tantes vegades, com he dit abans, com sigui necessari. El preu que fixa l'enquesta de pressupostos familiars que és una enquesta que ve fixada pel Pla d'estadística, una enquesta que es regeix per criteris d'euroestat i que es fa en base a les preguntes que estan fixades en el Pla d'estadística, i que a tot arreu funciona igual, fixa... -i crec que vostè ho entén perfectament el que passa és que intenta entrar en el joc de la tergiversació de la informació-, fixa el pressupost mig que una família destina al lloguer. Dins d'aquesta enquesta, de les 920 famílies enquestades, 580 estan en règim de

lloguer. De les 580 enquestades li he dit que hi ha des de famílies que fa més de deu, quinze o vint anys que estan de lloguer i, per tant, el preu és, fins i tot se'ls ha aplicat, o no, l'augment de l'IPC, a famílies que estan en règim de lloguer des de fa un any on el preu, evidentment, pel comportament del mercat de lloguer ha anat a l'alça.

I la mitjana que dona és aquesta, Sr. López, ens agradi o no ens agradi. A diferència de vostè el que no faig és qüestionar aquesta dada m'agradi més o m'agradi menys, simplement ens limitem un cop han fet les enquestes les persones que s'hi dediquen a això, és a comunicar-la. Ni a alterar-la, ni a "tripotejar-la", simplement a comunicar-la.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Gallardo.

Alguna repregunta més Sr. López...

El Sr. Pere López:

Sí, gràcies Sra. síndica.

Bé, veig que el Sr. Gallardo persisteix en dir que aquest valor és bo, aquests 601 euros, la qual cosa ens ha de preocupar a les persones que hem de sofrir la seva gestió.

El segon estudi que vostè va presentar el valor mitjà €/m² era de 12 euros la darrera dada que tinc, no em digui que no perquè ho tinc aquí davant, tinc el "power point" del mes d'agost de l'any 2019, crec: el preu dels portals immobiliaris, el preu per m² publicat als portals immobiliaris al mes d'agost es situa en 12 euros... No em digui que no perquè estic llegint el que diu el "power point". La mitjana del país, 12 euros; Sant Julià: 13,5; Canillo: 12,6; Andorra la Vella: 12; Escaldes: 12,5 i Ordino: 10,5.

Vostè creu que aquests valors poden ser fiables i la ciutadania pot confiar amb la validesa de l'estudi estadístic quan situa un ordre de cost per parròquies que situa en primer lloc Sant Julià, després Canillo, després Escaldes i després Andorra la Vella? Vostè creu que això correspon realment a la realitat real del nostre país?

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. López...

Sr. Gallardo.

El Sr. Jordi Gallardo:

Gràcies Sra. síndica.

No és que m'ho cregui, és que és així, el que passa és que vostè és molt previsible. Ja li he dit en la primera part de la intervenció però com que vostè ja tenia la pregunta feta ni m'ha escoltat.

Jo li he dit que s'han fet dos tipus d'enquesta a partir de l'enquesta de pressupostos familiars: una, és l'estudi segregat de l'enquesta de pressupostos familiars per determinar el preu per metre quadrat. 9,2 euros el preu del metre quadrat al país.

Què s'ha fet? I aquí sí que estic d'acord amb vostè, quan va sortir la primera dada sobre l'enquesta de pressupostos familiars a la gent li va sorprendre aquesta dada que es va confondre amb el preu del lloguer.

Què es va fer? S'ha fet una enquesta en base a l'oferta dels diferents portals immobiliaris del país, i aquesta enquesta és la que ha fixat aquest preu que vostè ara em feia referència, que no és el que hem dit nosaltres que és la mitjana. 9,2 euros és el preu del metre quadrat i 12 euros en funció de la parròquia, i el més, és el que oferten els portals immobiliaris, Sr. López. I li he dit sobre aquesta dada que és un comportament que va des de gener fins agost, i que la diferència del per què parròquies com Canillo o Sant Julià surten més alts, és perquè l'oferta que es fa en aquestes parròquies és d'habitatges més petits i, per tant, la repercussió del preu en habitatges més petits és més alta, que no vol dir que el preu final sigui més alt perquè en un habitatge més petit vostè compartirà amb mi que té un preu més baix.

Per tant aquesta enquesta de portar als immobiliaris, tampoc es pot comparar entre parròquies. Simplement serveix per analitzar l'evolució del comportament del metre quadrat en cada parròquia.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Gallardo.

Alguna repregunta més...

Sr. López.

El Sr. Pere López:

Entendrà Sr. Gallardo que és molt difícil seguir les seves explicacions i entendre massa cosa, ni de les seves rodes de premsa ni del que avui ens diu. En tot cas em queda clar que vostè insisteix en què el preu unitari a Sant Julià i a Canillo és més car que a Andorra la Vella o Escaldes. Ho acaba de dir, és així. I que a més continua pensant que el valor de 601 euros el metre quadrat doncs és un valor que surt d'aquesta enquesta i que és així. I que per tant és el valor que hi ha, i per tant el dona també per bo.

Segueix pensant com pensava quan es va fer la proposta d'acord que fa falta fer sortir d'aquesta enquesta de pressupostos familiars que ens confon a tots i que no entenem res del que dona, i els resultats que vostè diu no se'ls creu ningú, cada dia que surt encara va la cosa una mica pitjor.

Segueix pensant com pensava quan vam presentar des del PS la proposta d'acord de sortir de l'enquesta de pressupostos familiars i fer un estudi específic sobre el cost de l'habitatge a tot el país. Un estudi ampli per tipologies d'habitatge, per parròquies, per número d'habitacions, etc. Com vostè va votar favorablement fa només uns quants mesos, li deia abans, sembla que ha passat molt temps, però fa uns quants mesos estava aquí i la seva intervenció i la meua no hagués pogut diferir massa del que avui estic dient.

Continuo pensant que és necessari, i si és necessari per què no l'impulsa?

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. López:

Sr. Gallardo.

El Sr. Jordi Gallardo:

Gràcies Sra. síndica.

Sr. López, vostè fa asseveracions universalistes, ningú es creu, les dades no són certes. No és el cas Sr. López. Hem fet dos reunions de la taula d'habitatge on hem explicat l'estratègia, la feina feta, i jo puc dir que tant representants dels comuns com de l'AGIA, com del Col·legi d'Arquitectes, com el Raonador del Ciutadà, tothom ha entès perfectament com s'està elaborant aquest estudi d'habitatge. És més, el que vaig reclamar en el seu dia, -si m'escolta potser després Sr. López, no em dirà que no l'he contestat, i llavors no em farà la mateixa pregunta dos vegades.

El que vaig dir en el seu dia és el que s'està fent ara. Ja li he explicat a la primera part de la meua intervenció. S'està creant un registre de territori on s'han d'abocar totes les dades, totes les existents en aquest país. Dades que poden estar en disposició per exemple de companyies com FEDA. Dades a partir de segregacions estadístiques que s'estan fent, creuant-se amb bases de dades que està fent el Centre de Recerca Sociològica. Tot això és el que s'està fent i ja li he dit que s'està creant un cens de territori que és la base de dades que ha de tenir el departament d'estadística, que ha de permetre analitzar i creuar totes les dades existents per poder fer polítiques d'habitatges amb més informació i més

rigor i amb més antelació. Això és el que reclamava en el seu dia, això és part de la feina que s'està fent al departament d'estadística, i per tant estava d'acord llavors, i crec que estem d'acord ara. El que passa és que vostè no m'ha escoltat i per tant, si m'hagués escoltat veuria que aquest cens de territori, que és el que li he dit que s'està elaborant, i és el que hem d'anar nodrint amb informacions dels comuns, amb informació de l'AGIA, que ja n'estem parlant, amb informació de les pròpies enquestes d'estadística i d'altres organismes que depenen del Govern que tenen informació, és la que ens permetrà, aquesta base de dades, genèrica, és la que ens permetrà fer polítiques d'habitatge amb rigor i amb informació.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Gallardo.

Sr. Camp, esperarem si el Sr. López vol exhaurir la seva quarta pregunta...

Sí, Sr. López.

El Sr. Pere López:

La meua darrera repregunta i ja hauré acabat el meu torn. De fet, la repregunta que tenia a fer la volia fer al ministre Filloy, la qual cosa comparteixo abans, -ho tinc aquí anotat Sr. Espot-, comparteixo abans amb el que deia la Sra. Gili, que un dia que es parlava essencialment d'habitatge com hem pogut comprovar fins ara, doncs considero del tot inexcusable la seva absència en una reunió que evidentment és important però que es pot delegar. Ens consta que alguns ministres ja no són presents per exemple en la reunió de la Cimera que hi ha avui, que han hagut de marxar, per tant, jo penso que és inexcusable que una qüestió que està marcada al calendari amb antelació, i que es fixa per la Junta de Presidents, que hi hagi el ministre de l'Habitatge, fins ara portem una hora de debat parlant de l'habitatge, i que no sigui present aquí.

Jo li volia demanar al Sr. Filloy, però entenc que em contestarà algú del Govern plural: quines són les prioritats i necessitats bàsiques d'informació per tenir dades fiables per poder fer una política veritable d'habitatge?

L'anterior titular d'estadística va a part de presentar uns estudis que també van generar molta polèmica, va parlar moltes vegades sobre el tema dels pisos buits, que també m'hi referia en la meua pregunta, i que sense tot aquest tipus d'informacions era impossible doncs poder fer una política d'habitatge que no estigui basada en dades fonamentades.

Per tant demano al Govern: quines són les dades claus que el Govern creu que necessita per poder tenir informació fiable i a partir d'aquí dirigir la política d'habitatge?

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. López.

Sr. Espot.

El Sr. Xavier Espot:

Gràcies Sa. síndica.

Miri, és que al final intentem obviar-ho però per no entrar en polèmiques estèrils que crec que no porten res al debat, però clar quan les coses es repeteixen tantes vegades, jo el que li diria al Sr. López és que si coneix com funciona el funcionament del Consell General, sabrà que la persona convidada per la Sra. síndica en les sessions del Consell és el cap de Govern. I per tant és potestat del cap de Govern decidir quins ministres vénen o no vénen. Per tant el dia que vostè sigui cap de Govern, espero que d'aquí molts i molts anys, doncs en aquell moment vostè decidirà els ministres que han de venir o no en funció de les prioritats que es fixin.

I en aquest sentit, el que sí que li vull dir és que només faltaria que el Sr. Filloy hagués d'abandonar una conferència ministerial d'alt nivell en el marc de la secretaria pro tempore que estem presidint, una ministerial d'afers socials, per contestar a les seves preguntes urgents. Dit d'altra banda, preguntes que vostès sabien perfectament que ell avui no estava en disposició de contestar.

Per tant, totes les preguntes que vostè vulgui fer al Sr. Filloy o a qualsevol altre ministre estant jo present, les puc contestar jo i per contestar doncs a la seva pregunta no puc fer altra cosa que remetre'm al que ja li he explicat amb tot luxe de detalls al Sr. Gallardo, en el sentit doncs de què evidentment aquests estudis es nodriran de totes i cadascuna de les dades, dels estudis i de la informació que ell li ha detallat, i que crec que li ha explicat abastament.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Espot.

Alguna repregunta més....

Sr. Camp.

El Sr. Joan Carles Camp:

Gràcies Sra. síndica.

Bé, doncs en primer lloc el que vull felicitar és el departament d'estadística. Gràcies al departament d'estadística tenim avui en dia unes dades més fiables que no disposàvem fa uns dies i aquí ens adonem que el 70% dels habitatges de lloguer al mercat andorrà tenen més de cinc anys.

Després hi ha una altra dada que és prou significativa, que un 19,60% doncs té entre dos i quatre anys. Una altra dada, el 6%, un any i doncs un 3,3% doncs té menys d'un any.

Resulta doncs que si fem aquests talls per aquests anys de les dades del departament d'estadística, doncs ens adonem que els primers problemes sobre l'habitatge arrenquen al 2015 i més profundament al 2016. Aquí ho ha dit el Sr. Gallardo, doncs estem passant de 7,3 euros el m2 2016; 8,4 el 2017; 9,2 el 2018, i 11.5 o 12 durant el 2019.

Per tant, sí que tots som conscients de què el Govern ha fet un esforç important des de què és coneixedor que l'habitatge és un problema i és un problema no social sinó per totes les classes del país, i doncs hem fet un desplegament legislatiu. El desplegament legislatiu que hem fet al 2016 és pels talls. Al 2016 el que vam derogar és la borsa d'habitatge i vam doncs abolir el departament d'habitatge que tenia el Govern.

Al 2016, doncs també vam fer un intercanvi de llei d'informació, que això ha deixat molts habitatges atrapats.

Al 2017 fem una llei d'allotjaments turístics, que l'únic que fa és posar impostos als pisos vuits...

La Sra. síndica general:

Hauria de formular la pregunta Sr. Camp.

El Sr. Joan Carles Camp:

Sí, de seguida.

És important, i doncs part d'aquests apartaments tampoc aniran al mercat de lloguer

També doncs aquí la vicepresidenta del partit dels Demòcrates, la Sra. Bonell, doncs diu que seria interessant que el preu de l'habitatge es mantingués, perquè si es manté el preu de l'habitatge, els ciutadans i ciutadanes d'aquest país tindran més diners a gastar amb oci i amb benestar.

I per últim tenim la Llei de mesures urgents, doncs que es va pactar una reducció de l'ITP, només d'1%, que aquest sí que l'ha fet Govern, però que no hi ha cap acord en data d'avui amb els comuns perquè la gent inverteixi amb l'habitatge. I doncs ara darrerament tenim una interpretació populista de la pròrroga pels habitatges.

Per tant doncs, vist aquest desplegament legislatiu que sí que ha treballat Govern i que s'ha portat a terme des del 2015 i podem veure l'evolució del 2015 fins avui, què pensa el Govern que com ha evolucionat aquest desplegament legislatiu envers aquest increment del preu de l'habitatge? I quines solucions es proposen perquè des del 2015 s'hi està treballant, de cara al futur de l'habitatge?

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Camp.

Sr. Gallardo.

El Sr. Jordi Gallardo:

Sí, gràcies Sra. síndica.

Gràcies Sr. Camp.

La seva primera part de la intervenció, la segona part no hi estic tant d'acord, però venint de vostè, que és una persona que coneix molt bé doncs el mercat immobiliari, doncs em reconforta que no forma part d'aquesta gran majoria que diu el Sr. López de què ningú es creu les dades del departament d'estadística.

Jo li podria dir que respecte a la segona part que deia vostè, de tot el que ha fet el Govern i ha deixat de fer.

S'ha oblidat de dir que han augmentat un 47% les ajudes a l'habitatge. Que això també és una feina que s'ha fet des del 2016 fins ara.

També li puc dir que el preu del m2, aquest preu de 9,2, representa un 24% més d'encariment respecte al 2017. Una dada que segurament el Sr. Pere López no té en compte. Si volguéssim tapar el comportament i el creixement del preu d'habitatge de lloguer, aquesta dada tampoc l'haguéssim donat.

Jo el que li puc dir és el que li he respost al Sr. Pere López. Penso, com vaig dir en el seu dia, i és la voluntat del Govern, que per tirar endavant polítiques d'habitatge, cal primer tenir un bon registre de territori, que és el que està elaborant el departament d'estadística, on hi han d'anar dades de cadastre, on hi han d'anar dades de cens, on hi han d'anar dades de les companyies elèctriques. Amb totes les dificultats que això representa en un país com Andorra, on som recelosos de certa informació. S'hi està treballant en això, s'han fet reunions amb l'Agència de Protecció de Dades per garantir la confidencialitat de les dades que tindrà i que ja està tenint el departament d'estadística, i a partir d'aquí com ha dit el cap de Govern doncs el dia que serà ben aviat, el ministre Filloy presenti el paquet de

mesures per donar resposta a una problemàtica que és molt important pel Govern com la de l'habitatge, hi haurà mesures pel curt, mig i llarg termini. Algunes poden implicar modificacions legislatives, ja els hi explicaran, d'altres són simplement acords de col·laboració entre organismes i entitats. D'altres són propostes de caire financer i d'inversió. Jo crec que el Govern està treballant en la bona línia, en els propers dies s'explicarà doncs aquestes mesures i com apuntava el cap de Govern, els grups parlamentaris tindran l'oportunitat d'esmenar-les i fer les aportacions que considerin oportunes.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Gallardo.

A veure, vol fer la seva segona pregunta Sr. Camp...

Sra. Gili i Sr. Font després.

El Sr. Joan Carles Camp:

Sí, gràcies.

Perdoni Sr. Gallardo, no anem en cap bona línia.

Des de què vostès el Demòcrates, els Liberals i els de CC darrerament, que tots formem part de Govern, des del 2015 amb el tema de l'habitatge anem fent pegats. No anem en la bona línia. Permeti que li digui perquè sinó no haguéssim hagut de derogar la borsa de l'habitatge, no haguéssim hagut de fer aquestes lleis que tanta incidència tenen en el tema de l'habitatge, i aquí no hi ha hagut visió. Vostès no planifiquen a llarg termini, planifiquen a curt, van a "salto de mata". I permeti'm que li digui que un 47% amb ajudes a l'habitatge, vol dir que l'economia no funciona. Això és un fet. Quan la gent necessita ajudes és perquè no funciona, és perquè es guanya la vida. No tenim un model econòmic preestablert de cap on hem d'anar. El tema de l'habitatge vostès ho han reconegut, necessita planificació a llarg termini, i vostès no la tenen, perquè no saben quin model econòmic volen. Potser perquè no hi han pensat prou, potser perquè no n'han parlat prou.

La Sra. síndica general:

Hauria de formular la pregunta Sr. Camp.

El Sr. Joan Carles Camp:

Quin és el model econòmic que necessita el país? I quina és la previsió d'habitatge que necessita el país? Necessita 2000 habitatges que cada any haurem de fer créixer 200.000 metres quadrats en habitatge? O potser haurem de posar un fre? Perquè això és el 50% del que creixia el mercat immobiliari en les

èpoques de gran expansió en aquest país, els anys 2002, 2003.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Camp.

Sr. Gallardo.

El Sr. Jordi Gallardo:

Entenc que em demanava pel model econòmic, jo intentaré acotar-la doncs amb temes d'habitatge perquè el model econòmic donaria per fer un monogràfic. No sé si ens posaríem d'acord. Jo li diria que no li agradin les propostes o les respostes que diem, i que no les comparteixi, que és molt lícit, no vol dir que no en tinguem de model.

En tenim un, vostè potser en té un altre. Amb algunes coses pot convergir, amb d'altres no, però jo crec que no és just que digui que no en tenim. Repeteixo, podrà o no estar d'acord en què les propostes li agradaran més, li agradaran menys, poden ser al seu criteri més efectives o menys, però el que no es pot dir és que no tenim model.

Vostè en la primera intervenció també criticava aquesta mesura de prorrogar o de congelar l'aplicació de l'IPC. Una mesura que vostè no hi està d'acord però que el Raonador del Ciutadà ha reconegut com una mesura realista, necessària i que ha servit per frenar l'angoixa de moltes persones.

Per tant, insisteixo, nosaltres a la taula d'habitatge i ho farem properament, vam presentar mesures a curt termini, mig termini i llarg termini. Hi són, les tenim, potser no les compartiran, espero que algunes sí, i que entre tots puguem contribuir a trobar solucions a la problemàtica de l'habitatge de lloguer per les quals no hi ha una fórmula màgica, no n'hi ha una de sola. Tots els estats que tenen aquest problema doncs estan fent una combinació de mesures, i jo crec que dins del paquet de mesures que s'han previst, tampoc donaran la resposta a tot, però segurament podrem rescabalar la situació d'algunes persones.

Respecte a la necessitat d'habitatges que vostè em comentava. Doncs miri, això és una de les hipòtesis que ha fet també el departament d'estadística, analitzar en base al creixement de la població en base doncs a la rotació que hi ha dins del propi mercat entre les famílies que canvien d'habitatge. Una hipòtesi també en la qual ha tingut en compte el creixement de la immigració, producte del creixement econòmic, i això doncs dona una necessitat de 400 nous habitatges a part de les 1500 que necessitaria ja el mercat.

La Sra. síndica general:

Hauria d'anar acabant, Sr. Gallardo.

El Sr. Jordi Gallardo:

Per tant, no és que són 2000 noves cada any, són 400, producte del creixement econòmic si continuem creixent al ritme que continuem creixent, i sense tenir en compte la bossa d'habitatge buit que hi ha en aquest país, que segurament és la que podria donar resposta doncs a cobrir aquesta demanda que ja per si el mercat té, i si continua l'economia creixent al ritme que va, i continua venint al país treballadors a instal·lar-se, necessitaria repetir, de l'ordre de 200 habitatges més.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Gallardo.

Sra. Gili.

La Sra. Rosa Gili:

Sí, moltes gràcies Sra. síndica.

Jo només una petita cosa per començar, és a dir aquí ningú ha criticat el personal d'estadística. El que passa és que em permetran que sí que eventualment critiquem les directives que se'ls hi pugui donar perquè això va lligat amb les prioritats del seu Govern, de tots els governs i evidentment del seu.

Jo el que voldria dir, una de les crítiques que es van fer en la nostra proposició de llei i evidentment en parlarem el dijous, és que ens faltaven dades. Se'ns ha dit que falten dades en relació als pisos necessaris, falten dades en relació a les necessitats socials, i aquí també lamento un cop més l'absència del Sr. Filloy, que em sembla que ja s'ha acabat la Cimera i encara no l'hem vist arribar.

Per tant, aquestes dades que faltaven per la nostra proposició de llei, entenc que també faltaran pel seu projecte de llei, m'imagino que serà, que arribarà ens ha dit el primer semestre del 2020.

És a dir, quina és la situació de les famílies? Quins pisos ens fan falta? Quines grandàries han de tenir aquests pisos? Pisos petits, pisos grans?

Bé, aquí és on estem parlant del treball que està fent actualment estadística. Jo no sé si realment això... bé molta gent tenim dubtes de si realment ens aporta molt de cara els problemes que tenim, però jo sí que vaig estar treballant el pla d'estadística del 2017, crec que ho vam fer.

La Sra. síndica general:

Hauríeu de formular la pregunta Sra. Gili.

La Sra. Rosa Gili:

Sí, ja la formulo Sra. síndica.

I el Sr. Ripoll que era el màxim responsable en aquell moment, ens va dir que es podien creuar les dades.

Per tant, a dia d'avui continuem sense tenir dades, ho ha dit el meu company Pere López, porten cinc mesos de Govern. Entenc que això no pot retardar la llei, per tant la pregunta és:

Ha donat vostè consignes a aquest departament d'estadística que potser se centri amb creuar les dades? De fet, a la nostra llei demanàvem també l'obligatorietat de què comuns, FEDA i tots aquells ens que ho puguin fer, doncs que aportin dades.

Per tant, han donat vostès consignes al departament d'estadística per saber exactament quines són les necessitats de cara a treballar seriosament i professionalment i de manera efectiva el problema de l'habitatge?

Moltes gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sra. Gili.

Sr. Gallardo.

El Sr. Jordi Gallardo:

Gràcies Sra. síndica.

El departament d'estadística treballa sempre seriosament i de manera efectiva, sempre totes les enquestes. A diferència del que vostès pensen, no donem directives. Hi ha uns criteris establerts, això és el que demanava la Sra. Gili, que no criticaven la feina sinó que criticaven les directives. No n'hi ha cap de directives, es fan les enquestes amb rigor amb la confidencialitat necessària seguint els paràmetres estadístics que la pròpia llei d'estadística fixa, que fixa criteris també com l'Euroestat o criteris de confidencialitat doncs que evidentment els treballadors d'aquest departament tenen i continuaran tenint.

Respecte si hem donat entenc jo o hem demanat que es treballin d'altres enquestes o altres paràmetres per poder tenir més eines per poder analitzar millor la problemàtica de l'habitatge, lamento dir-li que jo he fet la primera part de la meva intervenció donant detall de tot això que ara vostè m'està demanant Sra. Gili. Quan li he fet la resposta al Sr. Pere López, li he parlat de tot això. També li he parlat i insisteixo en la creació d'un registre de territori, on han d'anar-hi

els habitatges censats per les elèctriques, el cadastre, el cens de població, les enquestes que fa el departament d'estadística, les dades que pot tenir el sector immobiliari, per això estem treballant amb l'AGIA per poder tenir un conveni de col·laboració d'intercanvi d'informació. És el que estem fent, vostè podrà dir que no és suficient, ja li admeto. El que no pot dir és que no estem fent res o com deia el Sr. Camp, que no tenim model.

Jo crec que s'està fent feina. Fa 5 mesos que estem amb el nou Govern. Hi haurà coses que vénen ja, doncs, de la legislatura anterior, d'altres que s'afegeixen de nou. Li he donat una dada, 9, 2 euros el metre quadrat, i aquesta enquesta s'ha fet a partir de la segregació de l'enquesta "pressupostos familiars", que no era una obligació que tenia dins del pla estadístic ara mateix, però que arran de la reunió de la taula de l'habitatge, i vista la necessitat de perfilar més les dades sobre el preu del metre quadrat del mercat, es va demanar que es fes aquesta estadística fora del pla estadístic que estan realitzant...

La Sra. síndica general:

Hauria d'anar acabant Sr. Gallardo.

El Sr. Jordi Gallardo:

Acabo Sra. síndica.

Per tant, doncs, insisteixo, jo crec que el Departament d'Estadística ha estat fent bona feina, sempre la podem fer millor, -jo mateix-, es pot comunicar millor. Podem utilitzar paraules, doncs, que segurament no siguin tan tècniques i que no prestin tant a confusió. Però com dic sempre i ho mantindré, les enquestes són les que són i donen els resultats que donen, i nosaltres no entrem a manipular-les perquè puguin donar una informació diferent de la que manifesten.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Vol fer la seva segona Sra. Gili...

La Sra. Rosa Gili:

Sí moltes, gràcies Sra. síndica.

Sr. ministres, vostès, no sé, no donen directives, entenc que han de donar prioritats. Les dades són essencials. I això vostè ho sap. I imagino que tots els seus companys també. Són molt importants amb sanitat, són molt importants amb socials, amb tots els àmbits. I per tant, entenem que està molt bé que

es facin altres coses, però les prioritats haurien de ser les que realment preocupen a la gent.

Perquè a més, amb totes les dades que vostè ha donat, Sr. ministre, entenc que no tenim a dia d'avui el preu exacte dels pisos disponibles, és a dir, la mitjana. Aquell que busca un pis ara, estadística no li dona. No sabem quines necessitats socials tenim, de gent amb necessitats socials, no sabem la gent gran que necessita, si hi ha persones amb diversitat funcional. Tot això ho hem de saber.

I la meua pregunta, que vostè s'hi ha referit ara també, vostè ha parlat del registre de territori. Entenc això que és el registre de propietats que portem molt de temps parlant i que li donem la volta per no dir-li. O sinó expliqui'm si us plau el què, perquè vaig tenir l'ocasió amb la meua companya veïna d'escó, la Judith Salazar, d'anar a la Nit del Dret i allà els magistrats i algun saig van demanar o van posar sobre la taula la necessitat absoluta de tenir un registre de propietat.

Per tant, la pregunta era això. Ens pot explicar què és aquest registre de territori? Quina diferència hi ha amb el registre de propietat?

Moltes gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sra. Gili.

Sr. Gallardo.

El Sr. Jordi Gallardo:

Gràcies Sra. síndica.

9,2 euros el metre quadrat és el preu de lloguer a mercat en base a les estadístiques que s'han fet. Per tant, a vostè li agradarà o no, però això representa un 24% més car, de creixement respecte al 2017. És aquest.

Com s'ha desgranat aquesta dada? Doncs, a partir de les dades recollides durant el 2016. Per tant, jo ja li he donat aquesta dada. Altra cosa és que vostès, insisteixo, trobin que és un creixement baix, del 24%, que esperaven menys o que esperaven més, no sé, això ja ho deixo a la seva interpretació.

Després em sorprenia que acabéssim la intervenció o la interpel·lació sense parlar del registre de la propietat. Jo li he explicat, he intentat explicar-ho tant quan he respost al Sr. López, com quan ho he fet a vostè, que el registre del territori és un registre que ha d'incloure o s'ha de nodrir de diferents aportacions. Li torno a repetir, habitatges sensats de les companyies elèctriques, cadastre, sector immobiliari, enquestes pròpiament que fan els organismes oficials, i cens de població.

Això és una base de dades que tindrem a llarg termini. Entre temps s'aniran fent estudis i enquestes? Sí. Però no serà tan afinada com el dia que tinguem totes les dades, respecte a la diferència del registre del territori al registre de la propietat.

El registre de la propietat té una finalitat fiscal i recaptatòria. La finalitat del registre del territori és fer polítiques d'habitatge.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Gallardo.

Sr. Font.

El Sr. Jordi Font:

Bé, primer de tot he de manifestar la meua més profunda sorpresa pel to i les recriminacions que ens estem posant en aquesta sala. Jo crec que nosaltres som elegits del poble, tenim unes missions establertes per la Constitució. Aquí, que jo sàpiga, ningú s'ha passat de les seves atribucions. Una de les nostres atribucions és controlar el Govern, és el que intentem fer, Quan controlem el Govern penso que no hem de desencadenar susceptibilitats molt importants. Volem intentar comprendre-us, entendre-us i saber si les vostres actituds són les que nosaltres podríem compartir.

A nivell del tema que ens afecta amb aquesta pregunta, jo trobo a faltar un element essencial. Aquesta pregunta intenta trobar solucions a una problemàtica que és el mercat de l'habitatge.

El mercat de l'habitatge es forma de dues parts, una que és l'oferta i l'altra és la demanda.

A les vostres estadístiques pel moment he sentit parlar molt, no vull dir que no hagi sentit l'altra part, però he sentit parlar molt de la part de l'oferta, és a dir, del preu de l'habitatge, etc. Jo trobo a faltar, personalment, potser m'equivoco i potser m'ho retraureu, també ja, però jo trobo a faltar una estadística de la necessitat d'habitatge i de la tipologia de l'habitatge.

És a dir, quan digueu que necessitem no sé quants pisos heu dit, en cap moment m'heu dit quina tipologia de pisos, si són pisos de 100 metres quadrats o de 200 metres quadrats, si són de 4 habitacions o de 2 habitacions, en funció de la demanda que suposo que tenim. Si són pisos que han d'estar ubicats a la part central perquè les famílies són gent que treballen en comerços a la part central i és molt més fàcil degut a la manca que hi ha amb transports públics que anar-se'n a les afores.

Després també han començat a parlar d'un element molt important, que és el que ha de representar el cost de l'habitatge en les economies domèstiques. Això hi ha estadístiques mundials que ens recomanen que no sobrepassin del 25 al 30% de l'economia domèstica...

La Sra. síndica general:

Hauria de formular la pregunta Sr. Font.

El Sr. Jordi Font:

... llavors jo demano: es té en compte tots aquests factors, i algun dia també en aquestes estadístiques, ens acompanyareu les estadístiques de la demanda? És a dir, qui demana pisos, quin tipus de pisos, quin tipus de famílies, quines necessitats tenen?

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Font.

Sr. Gallardo.

El Sr. Jordi Gallardo:

Gràcies Sra. síndica

I gràcies Sr. Font pel to de la seva intervenció.

No hi ha cap retret per part meua. Simplement, doncs, jo entenc que el control es pot fer perfectament i s'ha de fer, doncs, també dins d'uns criteris o d'uns paràmetres que entenc que són els que han d'ajudar que cadascú pugui fer la seva feina, evidentment, doncs, amb rigor i amb respecte.

Respecte a això que em demanava vostè, hem fet hipòtesis d'estadística, ja les he explicat abans. Les vam presentar a la taula d'habitatge, i hem creuat varies hipòtesis, també, perquè ens hem de moure per fer aquest tipus d'informació que ens demana vostè, respecte a, tenir en compte, per exemple, el volum de temporers que ve al país, la rotació interna que hi ha a les famílies de per si, que ja estan en un habitatge de lloguer i que al cap de l'any poden canviar, també, doncs, en funció del creixement natural de la població. I estem parlant, ja ho he dit em sembla anteriorment, amb el volum de temporers que arriben al país, caldríen 1.500 habitatges, 100 serien per rotació interna, a més a més, i 400 serien pel creixement natural d'immigració pel creixement econòmic.

He dit a més a més, que els 400 aquests serien recurrents si continuem creixent amb el ritme econòmic que el país va creixent. Respecte als 1.500 de temporers i els 100 de rotació interna, seria part del parc immobiliari que hauríem de tenir aquí, si

mantenim aquest volum de població per cobrir les temporades de treball.

Després vostè em demana una anàlisi de detall que aquí sí que li he d'admetre...

La Sra. síndica general:

Hauria d'anar acabant, si us plau.

El Sr. Jordi Gallardo:

Vostè em demana que entrem al detall de quants metres per habitatge, quina tipologia d'habitatge. Per arribar i ajustar una mica més això necessitaríem, i hi estem treballant amb això, més col·laboració d'aquells organismes o institucions que tenen informació.

I en això estem treballant. I per tant, doncs, penso que no ens allunyem del que vostè demana i respecte a la dada del que ha de representar pel pressupost d'una família el preu del lloguer, ja li he dit que és del 28% de mitjana. Vostè em parlava que entre el 25 i el 30. Doncs, a dia d'avui, l'última dada de l'enquesta de pressupostos familiars se situa al 28% del pressupost d'una família destinat al lloguer.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Gallardo.

Sr. Font vol fer una segona repregunta...

El Sr. Jordi Font:

Si us plau, gràcies.

Sí, vostè donant-me el 28%, ràpid haurem fet de trobar a quin preu mig hauríem de tenir els habitatges aquí al país. El que no sé si aquests habitatges corresponen al 28% del salari conjunt de la família, si són famílies que són amb dos components que treballen o no.

Després també vostè ha dit tipologies pels temporers. Jo entenc que els temporers, una gran part dels temporers que vénen aquí, vénen amb una sola persona i no sé si aquest habitatge és una tipologia que després es pot reutilitzar en el mercat convencional, no?

Jo penso que l'oferta i la demanda és molt important, i vostè ha annexat, vostè ho ha reconegut que hi ha unes mancances amb l'altre nivell. Crec que els encoratjo a què continuïn treballant en aquest aspecte.

Després hi ha una cosa que s'ha descuidat també, que penso que és molt important i que l'ha de tenir en compte. És a dir, estem parlant d'un creixement

de la població i d'un creixement econòmic, però no tenim en compte que al darrere d'aquest creixement hi ha un amagatall. És a dir, bona part dels treballadors que estan treballant en aquests moments i que estan contribuint amb aquest creixement no resideixen aquí al país, estan residint i són treballadors temporers i que resideixen, alguns d'ells, la major part a la Seu i amb condicions de treball que també valdria la pena que algun dia ens dediquéssim a estudiar-ho!

La Sra. síndica general:

Hauria de formular la repregunta, Sr. Font.

El Sr. Jordi Font:

I potser aquests treballadors també residirien aquí al país si hi hagués una oferta com deu mana o canviaríem la tipologia dels treballadors per fer aquest creixement possible.

La Sra. síndica general:

Sr. Gallardo, no sé si li ha quedat clara la pregunta.

El Sr. Jordi Font:

Si vol la re formulo...

La Sra. síndica general:

La pregunta concreta.

El Sr. Jordi Font:

Quan pensen començar a treballar seriosament amb la tipologia de l'oferta de pisos necessària en aquest país?

Perdoni.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies, Sr. Font.

Sr. Gallardo.

El Sr. Jordi Gallardo:

Gràcies.

Treballem seriosament amb tot, Sr. Font, per l'oferta, per la demanda, per la problemàtica, pel transport, per tot!

Llavors ho intentem fer el millor que sabem que no sempre és del grat i del que esperaria la ciutadania, però ens hi esforcem.

Respecte al creixement de la població, el creixement de la població que per si és neutre. Té un efecte neutre. No generarà una gran demanda de necessitat

d'habitatge, però sí que hi ha d'altres paràmetres que ja li he dit abans, com el volum de treballadors temporers, com la immigració que rebrem si continuem creixent amb les dades econòmiques que ho està fent en els darrers temps. I per tant, parlem que necessitaria el mercat 400 nous habitatges cada any, a part dels 1.600 aproximadament que necessitaríem per la rotació interna i el volum de temporers.

No li puc avançar. Estic d'acord que aquesta és una línia interessant a entrar a analitzar la tipologia que necessitarien uns i altres, perquè el que necessita un temporer és diferent del que necessita una família que fa rotació i canvi d'habitatge.

I entenc, doncs, que aquí, faig i apel·lo a la col·laboració d'altres institucions que tenen informació necessària per nodrir aquest cens de territori, com són els comuns, com són les companyies elèctriques, com és la mateixa AGIA, també, i que entre tots anem nodrint aquest registre de territori per poder fer el detall de les enquestes i de les dades que vostè, en aquest cas demana, i que jo comparteixo.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Gallardo.

Alguna altra pregunta més...

Perdó...

Pregunta número 4.

4- Pregunta amb resposta oral del Govern presentada pel M. I. Sr. Joaquim Miró Castillo, conseller general del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, per escrit de data 24 de setembre del 2019, relativa a l'exploració del casino.

Fou registrada amb el número 809 i s'ha publicat en el Butlletí número 60/2019, del 25 de setembre.

Exposa la pregunta el Sr. Joaquim Miró Castillo.

El Sr. Joaquim Miró:

Moltes gràcies.

Després d'una hora i mitja d'habitatge, ara parlarem de casino.

Després de dècades intentant regular el joc a Andorra, finalment el Govern de Demòcrates per Andorra ho va aprovar l'any 2014.

El 28 de juny del 2018 s'adjudica el concurs internacional a la societat Jocs, SA. Les empreses no

adjudicatàries varen presentar varis recursos contra la decisió de Govern. Al mateix temps, Govern va admetre varies pròrrogues a Jocs, SA per presentar el projecte definitiu. El dia 31 de gener del 2019 es va denegar aquesta llicència d'exploració presentada el juliol del 2018 per Jocs, SA.

Després de més d'un any de l'adjudicació del concurs i de 9 mesos de la denegació de la llicència, i per tot l'exposat, es demana a Govern el següent, són 4 preguntes:

Per quins motius es denega aquesta llicència quan Jocs, SA havia guanyat el concurs? Com a segona pregunta, en quina situació està avui tot el procés d'adjudicació per l'exploració del casino? Està previst un segon concurs? Cap la possibilitat d'adjudicar el mateix a una altra societat? O bé el Govern renuncia definitivament que Andorra tingui un casino?

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Miró.

Sr. Jover.

El Sr. Èric Jover:

Sí, gràcies Sra. síndica.

Per respondre al conseller, crec que és important reprendre el calendari d'actuacions que s'han anat desgranant en la temàtica del casino.

Primer de tot comentar que el text legal de referència que inicia tot el procés és la Llei 37/2014, de l'11 de desembre, de regulació dels jocs d'atzar i que es desenvolupa en el reglament del casino de joc del 23 de novembre del 2016.

El 13 de juliol del 2017 s'aprova la licitació del concurs internacional per a l'obtenció d'una llicència de la classe A per instal·lar i explotar un casino de joc al Principat d'Andorra. En aquest punt és important fer un incís i clarificar com es realitza el procés.

El concurs es desenvolupa en tres fases ben diferenciades, la primera corresponent a la pròpia adjudicació del concurs, la segona a l'atorgament de la llicència, i finalment la tercera, l'autorització d'obertura i funcionament del propi casino.

En la primera fase del concurs es presenten 9 ofertes amb 13 projectes arquitectònics diferents. I el 26 de juny del 2018 s'adjudica el concurs a l'oferta més ben puntuada que correspon a la presentada per la societat Jocs, SA. A aquesta primera fase es van interposar 5 recursos administratius en data 26 i 27 de juliol del 2018. Aquests recursos van ser desestimats per Govern en data 26 i 27 de novembre

del 2018. Aquestes mateixes demandes van fer l'objecte dels corresponents recursos a la Batllia en data 27 de desembre del 2018 i 7 de gener del 2019. I en l'actualitat estan pendents de sentència.

Malgrat això, el procés va continuar, i ja en la segona fase, el passat 30 de gener del 2019, el consell d'administració del Consell Regulador Andorrà del Joc, el CRAJ, va desestimar la sol·licitud d'atorgament de la llicència. Aquesta resolució va fer l'objecte d'un recurs administratiu per part de Jocs, SA el passat 27 de febrer. El Govern va estimar parcialment aquest recurs i el passat 26 de juny del 2019 va fer la corresponent resolució retrotraient part del procediment i facultant a Jocs, SA de poder presentar informació complementària i fer les al·legacions escaients.

Jocs, SA a dia d'avui ha presentat diferent documentació en els terminis establerts que ara ens troben en fases d'anàlisi per part dels departaments tècnics corresponents i que farà l'objecte a posteriori d'una nova resolució per part del CRAJ.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Jover.

Per la rèplica, Sr. Miró.

El Sr. Joaquim Miró:

Gràcies

I gràcies Sr. Jover, però només m'ha contestat a la primera, les altres no me les ha contestat.

És a dir, la situació en què està avui tot el procés del casino, si hi hauria un segon concurs en cas que aquest finalment no es tirés o no s'acabés tirant endavant? D'aquesta manera, o si després hi hauria la possibilitat d'adjudicar-li a una altra societat de les quals es van presentar. És a dir el qui va quedar segon en el concurs o el qui va quedar tercer. No ho sé!

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Per la dúplica, Sr. Jover.

El Sr. Èric Jover:

Sí, gràcies Sra. síndica.

De fet, el problema és que no tenim el procés tancat. És a dir, estem analitzant la informació aportada per Jocs, SA que encara ha de fer objecte d'una resolució per part del CRAJ. Així doncs, crec que no és el moment de preveure què passarà, i formular

hipòtesis en els diferents casos, quan encara el procés no està tancat.

Llavors, he intentat, i em sap greu si he estat, potser, fins i tot, una miqueta pesat, fer el resseguiment del calendari, però mostrar una miqueta la complexitat del procés.

El procés no està acabat. Estem en la fase dos, on Jocs, SA ens ha aportat una sèrie d'al·legacions i informacions complementàries que s'estan analitzant per departaments tècnics, i que portaran a una nova resolució del CRAJ, entenc que en les properes setmanes.

Llavors, si és positiu, doncs, evidentment es podrà seguir cap a la tercera fase. Si fos negatiu hauríem d'agafar alguna de les decisions que vostè proposa. Però crec que no és adient anticipar-nos. Hem de deixar que el procés faci el seu curs.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Jover.

Entraríem en el temps de repreguntes.

Sr. Miró vol formular...

El Sr. Joaquim Miró:

Sí, Gràcies.

Miri, a mi el que em costa és entendre com aquesta societat Jocs, SA durant el mes de juny va guanyar un concurs, el qual era un concurs internacional. Potser que l'hauríem hagut de fer nacional. No ho sé! Perquè al final és difícil d'entendre. I que al cap d'uns mesos, aquesta mateixa societat quan demana la llicència, no se li dona.

És a dir, quins motius tan greus han estat o han sigut perquè no se li hagi donat?

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Miró.

Sr. Jover.

El Sr. Èric Jover:

Sí, gràcies Sra. síndica.

Encara que el procés no estigui tancat i que la resolució definitiva del CRAJ no la tenim, sí que li puc comentar els motius que van, doncs, motivar la denegació del 30 de gener.

El motiu d'aquesta denegació de l'adjudicació de la llicència el passat 30 de gener va ser doble. D'una banda, l'incompliment relatiu al nom comercial i a la

marca. En aquest sentit, Jocs, SA no ha pogut acreditar la plena disposició de la marca que havia aportat en l'oferta presentada en el concurs. I d'altra banda, també es van observar diferències significatives entre l'avantprojecte arquitectònic, que va guanyar la primera fase del concurs, i el que es va presentar en el moment de sol·licitar l'adjudicació de la llicència.

Aquesta resolució, com bé li deia, doncs Jocs va interposar un recurs administratiu el passat 27 de febrer i el Govern va resoldre el recurs el 26 de juny fent una estimació parcial i el que es va demanar és de retrotreure el procés perquè es considerava que des d'un punt de vista formal doncs, Jocs no havia tingut l'oportunitat de complementar la seva informació i de resoldre les mancances que s'havien observat. És a dir, les diferències entre l'avantprojecte que va guanyar el concurs, com vostè diu, que ja no es retrobaven en el concurs que havia de fer l'objecte de l'adjudicació, doncs, se li havia de donar la possibilitat de presentar les informacions complementàries de justificar-ho i de dir que finalment aquestes diferències no existien.

Estem en aquesta fase de l'anàlisi Sr. conseller.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Jover.

Alguna repregunta més...

Sr. Miró.

El Sr. Joaquim Miró:

Sí. Bé, em preocupa perquè, és clar, al final van passant els dies i van passant les setmanes i van passant els mesos i el que deia aquesta societat o aquesta empresa Jocs, SA continua, evidentment, reclamant el que creu que per justícia li pertoca i aquí s'estan gastant i continuen tenint molta despesa en aquest projecte.

El Govern ha pensat en algun moment, suposo que sí, com o si hi haurà unes indemnitzacions a pagar en un futur?

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Miró.

Sr. Jover.

El Sr. Èric Jover:

Sí, gràcies Sra. síndica.

Jo el que li puc comentar és que no és del grat del Govern, ni de l'anterior ni d'aquest, que el procés es vagi dilatant.

Evidentment quan hi havia la voluntat de desenvolupar un concurs i de tenir un casino a Andorra era perquè el Govern, i encara ho manté, considera que aquesta infraestructura és una infraestructura d'interès pel desenvolupament del país.

En aquest sentit doncs, el fet de què hi hagi diferents recursos, de què la informació aportada no sigui suficient per fer una resolució positiva no és del grat del Govern, però el que hem de fer és ser rigorosos amb l'anàlisi de les propostes i evidentment donar la possibilitat, i als diferents actors que s'hi han posat, de tenir els recursos tant en via administrativa com judicial. És un procés que s'ha complicat, és un procés que s'ha allargat en el temps però hem de donar la seguretat jurídica a tothom de tenir els diferents elements de defensa. Crec que en cap cas no podem parlar d'indemnitzacions a l'empresa Jocs, SA en el sentit de què són ells els que estan requerits per aportar informació que fins ara no ens han aportat.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Jover.

Alguna repregunta més...

Sr. Miró.

El Sr. Joaquim Miró:

Sí, gràcies per les seves explicacions una vegada més.

Si finalment, després d'haver aportat totes les documentacions i haver intentat esmenar tots els problemes que hi han hagut, hi ha una resposta negativa de part del Govern, perquè vostè mateix m'ha dit que podia ser.

Com quedarà el tema Casino Andorra? És l'última part de les meves quatre preguntes.

Es tornaria a fer un altre concurs o vist el resultat potser que ens dediquem a una altra classe de joc?

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Miró.

Sr. Jover.

El Sr. Èric Jover:

Sí, gràcies Sra. síndica.

Em sembla que ja ho he intentat respondre en una rèplica anterior però crec que no és prudent d'avançar quina serà la decisió del Govern sinó que el que hem d'acabar fent els passos un a un. El proper pas és que el que el CRAJ ens digui si es dona compliment a les obligacions que tenia Jocs, SA i si podem fer una adjudicació positiva a Jocs, SA que és el que el Govern desitja.

El Govern, la seva voluntat és que quan abans millor puguem tenir un casino com un element més d'infraestructura del país, però evidentment ho hem de fer amb prudència, amb rigor i donant la seguretat jurídica necessària a tots els actors.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Jover.

Vol fer alguna repregunta més Sr. Miró...

No...

Sr. López.

El Sr. Pere López:

Sí, gràcies Sra. síndica.

Bé, evidentment no es tracta de prendre part per part dels concursants que hi havia en aquest concurs. És Jocs, SA que finalment ha guanyat el concurs, és el que Govern ha adjudicat i vostè quan parla d'aquestes greus incidències que hi havia amb el projecte arquitectònic, fins allà on teníem entès i si no és així espero que vostè m'ho rebati, es tracta d'una hipotètica passarel·la entre l'edifici resultant de l'adjudicació, l'edifici on estaria ubicat el casino, i la plaça del Poble.

Vostè és coneixedor que la cònsol d'Andorra la Vella ha fet diverses declaracions en aquest sentit, dient, i és bona coneixedora perquè dins del Comú d'Andorra la Vella va haver de fer una adaptació del Pla d'urbanisme en aquella zona i és bona coneixedora del projecte, la cònsol ha dit diverses vegades que aquesta passarel·la no feia part del projecte original, que no estava prevista, a més, en aquella zona s'està fent ara mateix una construcció.

Per tant, li demano si la cònsol d'Andorra la Vella no té la informació adequada en relació amb aquesta passarel·la i està equivocada, o si realment vostè creu que és el motiu pel qual no hi ha hagut aquesta adjudicació?

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. López.

Sr. Jover.

El Sr. Èric Jover:

Sí, gràcies Sra. síndica.

De fet, aquesta passarel·la si la Mesa de valoració que era purament tècnica doncs, la va tenir en consideració com una millora significativa del projecte constructiu i va ser un dels elements que va aportar que aquest projecte guanyés la primera fase del concurs. Així doncs, el que esperàvem retrobar és que aquest element que havia estat significatiu en la fase del concurs doncs es retrobava en el moment de l'adjudicació de la llicència.

És a dir, del passar de l'avantprojecte al projecte doncs, retrobàvem aquest element que era un element important.

Els serveis tècnics de l'Ordenament del territori doncs, van considerar just abans del 30 de gener del 2019 que aquest element no es retrobava i que hi havia diferències significatives entre el que s'havia proposat i valorat en l'avantprojecte del concurs i el que finalment estava a sobre la taula.

Ara estem en aquesta fase, com Jocs ha de portar la documentació que creguin convenient, perquè defensar de què el projecte final sí que té tots els elements significatius al projecte inicial. Quan aquesta informació s'analitzarà pels tècnics de l'ordenament del territori i en funció de la seva resposta, el CRAJ resoldrà negativament o positivament.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Jover.

Alguna repregunta més...

Sr. López.

El Sr. Pere López:

Sí, gràcies Sra. síndica.

Com bé sap, Sr. Jover, vam demanar tota la documentació relativa a l'adjudicació i als plecs de bases i a les puntuacions i si crec recordar bé és que la puntuació que hi havia era perquè hi havia una plaça a sobre de l'edifici que empalmava amb el Roc dels Escolls i aquest era el criteri que donava una puntuació extra perquè hi havia la creació d'un espai públic, però no crec recordar que hi hagués aquesta passarel·la que connecta no cap el Roc dels Escolls sinó que connecta cap a la Plaça del Poble.

Però, li torno a demanar, vostè sap... perquè la Sra. cònsol ha estat molt crítica amb aquesta no

adjudicació final per part del Govern a Jocs, SA i ha dit de manera reiterada que aquesta passarel·la no feia, en cap cas, part del projecte.

Per tant, li demano que em digui sí, o no, si les declaracions que ha fet la Sra. cònsol són incorrectes o bé no li han passat la informació, o bé la Sra. cònsol té raó amb el que està argumentant?

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. López.

Sr. Jover.

El Sr. Èric Jover:

Sí, gràcies Sra. síndica.

De fet, hi havia els dos elements. És a dir, hi havia aquesta plataforma que enllaçava cap a l'altre costat i el propi element de la plaça, i aquest és l'element que genera discrepàncies i que realment doncs és aquesta ampliació de la Plaça del Poble que genera dificultats.

Jo trobo lícites totes les declaracions que faci la cònsol major d'Andorra la Vella, com no podria ser d'una altra manera, però aquí és una decisió tècnica: s'està complint o no s'està complint amb el que es va marcar en l'avantprojecte? Jo tampoc em permetré de fer valoracions polítiques; seran els nostres tècnics que aportaran els elements per poder fer la resolució en un sentit o en un altre. Però, és una decisió purament tècnica, Sr. conseller.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Jover.

Alguna repregunta més...

Perdó, farem una pausa de quinze minuts.

Reprenem la sessió a les 18.05h.

Se suspèn la sessió

(Són les 17.51h)

Es reprèn la sessió

(Són les 18.13h)

La Sra. síndica general:

Reprenem la sessió.

Pregunta número 5.

5- Pregunta amb resposta oral del Govern presentada pel M. I. Sr. Jordi Font Mariné,

conseller general del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, per escrit de data 25 de setembre del 2019, relativa a l'esllavissada de la Portalada del dia 10 d'agost del 2019.

Fou registrada amb el número 817 i s'ha publicat en el Butlletí número 61/2019, del 27 de setembre.

Exposa la pregunta el Sr. Jordi Font Mariné.

El Sr. Jordi Font:

Gràcies Sra. síndica.

Vist que el Grup Parlamentari Socialdemòcrata (GPS) va realitzar una sèrie de preguntes escrites a Govern, amb data 12 d'agost del 2019.

Vist que el Govern va respondre amablement aquestes preguntes el dia 6 de setembre del 2019.

Vist que, tot i aquestes respostes, al GPS i a la ciutadania en general, perdó, encara ens queden molts dubtes sense respondre, que probablement haurien estat atesos si Govern ens hagués informat més assíduament de la situació.

Per tot l'exposat, es demana a Govern: en quin estat es troba l'estabilitat actual del terreny? En quin estat es troba la recerca de responsabilitats pels fets succeïts? Quines mesures i treballs s'estan realitzant per evitar que no es torni a produir una esllavissada similar?

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Font.

Respon pel Govern, el Sr. Jordi Torres.

El Sr. Jordi Torres:

Gràcies Sra. síndica.

Sr. Font, moltes gràcies per la pregunta. Intentaré ser avui molt respectuós amb vostè i que no se m'enfadi. Seré el màxim de cautelós possible.

Doncs bé, l'estat del terreny és ara mateix similar al que existeix en molts indrets en la geografia del nostre país. Es troba en un perfil d'equilibri que fa que no es desprenguin els blocs que la componen.

A més, la tartera té un efecte positiu sobre l'estabilitat del conjunt perquè els futurs incidents de despreniment de pedres es puguin produir procedents de la vessant situat per sobre de la tartera. No cauran a plom i en vertical com va succeir a l'agost, sinó que les pedres originades pel nou despreniment rodolaran per sobre de la tartera, és a dir, sobre un pla inclinat en el que procediran perdran energia pel propi efecte del rodolament i els

impactes successius amb els rocs que componen la tartera.

Finalment, en el supòsit que no tota l'energia de la caiguda del bloc quedi dissipada en el procés de rodolament i impactes sobre la tartera, els blocs despresos arribaran al peu d'aquesta a una velocitat notòriament menor que la massa rocosa mobilitzada el 10 d'agost, de tal manera que molt probablement els blocs quedaran retinguts en l'espai excavat sota la rasant de la carretera abans esmentada de més de vint metres de fondària.

Aquest gran espai sota el nivell de la carretera actua com una gran cubeta de retenció dels blocs que es puguin desprendre i, des d'aquest punt de vista, constitueix un element de seguretat.

Aquesta explicació que li estic aportant, Sr. conseller, és l'opinió dels geòlegs, experts que assessoren al Govern en relació a l'incident de la Portalada i les seves conseqüències. Aquest equip de professionals recomanen que per garantir la seguretat de forma complerta és necessari disposar d'una protecció que completi eficaçment la protecció aportada per la tartera i per l'espai excavat sota el nivell de la carretera que actua com a cubeta de retenció dels blocs als que abans m'hi he referit.

Seguint la recomanació de l'equip de geòlegs, el Govern va encomanar per modalitat d'emergència la construcció d'una palissada de protecció construïda per costelles verticals formades per perfils metàl·lics fonamentats en el subsòl de la carretera amb paraments verticals prefabricats de formigó armat i amb taulons de fusta de malla metàl·lica.

D'acord amb els informes tècnics lliurats al Govern aquesta palissada aporta seguretat satisfactòria tant pel trànsit que circula per la carretera general, com pel centre comercial.

Fins aquí la meva primera part.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Torres.

Per la rèplica, Sr. Font.

El Sr. Jordi Font:

Gràcies.

Deixo molt clar i poso de manifest que aquesta intervenció la fem amb tot el respecte i complint amb les nostres obligacions de control al Govern, ho específic, tornant al que ja havia manifestat abans.

No vull de cap de les maneres que la meva intervenció pugui pensar-se que estem intentant jutjar l'actuació del Govern en aquest esdeveniment.

Per sort, aquesta vegada aquest trist esdeveniment només ha produït despeses econòmiques que caldrà pagar, evidentment, i ens ha estalviat problemes i desgràcies humanes.

En el fons em demano sincerament, si haguéssim hagut de lamentar víctimes, hauríem reaccionat igual que aquesta vegada? Aquesta pregunta, molts dels altres estats europeus, també se la posen en situacions similars.

Malauradament no sempre serà igual i amb això no vull pronosticar res, ans al contrari. Com a ciutadans i com a consellers ens preocupa, i molt, el fet de què un cop transcorreguts uns dos mesos del desgraciat esdeveniment i arribant a la temporada menys favorable climàticament parlant, no s'està fent res en aquest indret -almenys aparentment.

Volem entendre que tots els perills ja han desaparegut o bé que queden anul·lats. Veure contrarestats per les proteccions "variopintes" -les descriu d'una altra manera que el Sr. ministre-, utilitzades.

Res, que podem estar tranquils! I que si s'ha d'intervenir el temps que es posi a fer-ho no té cap transcendència. Voldria dir que el Govern... Jo voldria que el Govern ens ho digués això! Que ens ho digués i que tranquil·lités a tota l'opinió pública.

Després d'haver-me llegit tota la Llei d'ordenament del territori, els reglaments de construcció, d'urbanisme i d'urbanística, m'he quedat una mica escèptic.

Com a complement d'informació també m'he rellegit les respostes a les preguntes al Govern amb resposta escrita que vàrem formular fa pocs dies després de l'esllavissada. He sabut, entre altres coses, que la societat FICAND -que és la que feia el desmunt i l'obra- fa signar un acord relatiu als ancoratges de sota de la carretera nacional que tenia un termini de caducitat de tres anys aquest acord que es signà al 2010, que no es respectà i que no es denuncià fins el febrer del 2019.

També m'assabento que l'article 90 del Reglament de construcció fixa unes caducitats de les llicències per demora tant pel començament de l'obra, com per la durada per la mateixa. El que no he sabut trobar és què passa si una llicència es caduca. Com reacciona l'Estat? Bé, en cas d'una estructura començada, ja sabem, un esquelet de construcció més... -sobrats exemples en tenim al país; en un desmunt un forat? Un forat de més, més o menys protegits -també hem tingut alguns exemples notoris; si hi ha perill què podem fer?

També al·lega Govern repetidament i insistentment en les respostes a les nostres preguntes que no són

competents en la matèria i que les competències són plenament dels comuns.

Ens assabentem de la carta del 15 de juliol del Comú de Sant Julià al ministre d'Ordenament del Territori que sembla la culminació d'unes converses que no portaven a res... és la impressió que ens ha donat.

Per demostrar ens citen articles... per demostrar que no són competents, articles de les lleis i dels reglaments que he esmentat anteriorment però, en cap cas citen... en citen un que m'ha fet fixar-me de prop, que és l'article 14 que diu: *“En cas d'inactivitat injustificada de l'Administració comunal en el compliment de les obligacions imposades per aquesta llei - la Llei d'ordenament del territori-, sense perjudici de la responsabilitat administrativa parroquial, el Govern pot adoptar totes les mesures necessàries, en substitució i per compte del comú de la parròquia, del lloc afectat per la inactivitat.”*.

A quin nivell es troba la localització de les responsabilitats? Qui acabarà pagant la factura? Que com hem dit abans, sortosament, només és dinerària. Per mi personalment la cirereta del pastís d'aquest assumpte és que els únics que han reaccionat i que han manifestat públicament voler canviar les coses són els senyors cònsols, i per postres a través d'aquell organisme que se'n diu “Reunió de cònsols”...

La Sra. síndica general:

Hauria d'anar acabant Sr. Font.

El Sr. Jordi Font:

Acabo.

Crec seriosament que el Legislatiu i sobretot l'Executiu tindriem que ser molt més curosos al moment de transferir per llei segons quines competències. No pot ser que tinguem un Ministeri d'Ordenament del Territori nodrit abastament de nombrosos enginyers superiors i altres tècnics titulars i que les principals matèries en ordenament del territori estiguin transferides alegrement als comuns que no tenen ni els coneixements, ni els equips per gestionar-ho, ni la voluntat de tenir-los pel que hem vist fins avui.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Font.

Sr. Torres, per la còpia.

El Sr. Jordi Torres:

Gràcies Sra. síndica.

Vist l'exposat que ha fet el Sr. Font doncs, teníem molts apartats i he retingut alguns que he pensat que eren rellevants.

El que m'ha comentat de si haguessin hagut víctimes... Evidentment ho haguéssim lamentat moltíssim si hi haguessin hagut víctimes però efectivament jo penso que haguéssim actuat de la mateixa manera perquè és la manera que ens han recomanat tots els tècnics i els geòlegs.

Després, vostè em parla d'unes estructures “variopintes”... sí que és cert. Variopintes les que s'han posat perquè es va fer, si ho recorda vostè, en menys d'una setmana o deu dies es va poder protegir la zona de manera adequada segons els tècnics i els geòlegs. I d'aquesta manera en la sessió del 4 de setembre vam acordar un concurs per modalitat d'urgència per adjudicar l'elaboració del projecte constructiu justament perquè durant el 2020 poder fer el projecte definitiu de protecció d'aquesta zona.

Si una llicència caduca, doncs les competències el que diuen és que és el comú el que ha d'actuar. I nosaltres, en el cas aquest, el comú segons sembla ja va requerir a la propietat que fes les actuacions pertinents perquè era el que li pertocava.

I després pel que fa als ancoratges del Govern, si és ben cert que aquells ancoratges tenien una provisionalitat de tres anys, però és cert també que aquests ancoratges es van repassar quan hi va haver el problema i aquests ancoratges no havien sofert cap problema que això no treu que hagués hagut de ser d'una altra manera.

Tornant ja al si de les preguntes que vostè em formulava: en quin estat es troba la recerca de responsabilitats pels fets succeïts? I entenc bé, doncs, qui tindrà la responsabilitat i qui s'haurà de fer càrrec de totes aquestes despeses? Aquí si vol li puc donar lectura d'una carta d'aquesta setmana passada que el Gabinet jurídic de Govern, a través de la seva secretaria general, han adreçat a tots els ministeris escaients que es faci un recull de totes les factures i de tots els mitjans humans que han estat posats a disposició, justament que ho trametem a l'asseguradora del Govern amb la finalitat que insti, prop dels responsables dels despreniments, les accions de rescabament escaients. És a dir, que aquí el Gabinet jurídic a nosaltres ens ha proposat... no ens ha proposat sinó que ens ha demanat que fos l'asseguradora que es fes càrrec de demanar aquesta part.

Pel que fa a la tercera pregunta de quines mesures i quins treballs s'estan realitzant per evitar que no es torni a reproduir una esllavissada similar. Aquí li diria que el Govern està preparant en col·laboració amb el Col·legi d'Enginyers d'Andorra, una

normativa tècnica d'inspecció, control i manteniment d'ancoratges per tal que tots els ancoratges executats en desmunt i excavacions de tota mena es trobin en tot moment en condicions correctes de manteniment i conservació.

D'altra banda també el Govern, estem elaborant canvis en el reglament que desenvolupa la LGOTU amb la doble finalitat: que no puguin ser atorgades llicències d'excavació si aquestes no es destinen a una finalitat concreta, també inclosa en la mateixa llicència. Finalitat que pot ser una edificació o un aparcament. És a dir que no es podrà atorgar una llicència separadament de la llicència d'excavació i la llicència d'edificació. Es pretén d'aquesta manera evitar que s'executi un desmunt i després que no es construeixi l'edifici que s'ha d'estabilitzar de forma definitiva. Que a més a més dels terminis d'execució que estableixen actualment les llicències urbanístiques, aquestes fixin també un termini per iniciar i acabar l'estructura de l'edificació a comptar des del final de l'excavació. En cas d'incompliment, la llicència caducarà amb l'obligació del promotor de restituir el terreny al seu estat original i a les seves costes.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Tores.

Per les repreguntes, Sr. Font.

El Sr. Jordi Font:

Sí, agrair la contesta general i si em permet per clarificar més el tema perquè és un tema prou feixuc, ens permetrem de situar temes diversos i posarem diverses preguntes amb temes concrets. Jo penso que algunes d'elles ja han estat explicades en la seva explicació general. Si no li sap greu de tornar-les a repetir i clarificar-les una mica més, em sembla que serà interessant.

De totes maneres també un petit retret, perquè a mi també me n'agrada fer sense que sigui una crítica.

Vaig viure l'esllavissada de la carretera general del Pas de la Casa amb el Govern anterior i el Govern en funcions, i vostès entendran el que ens ha motivat a tenir aquestes inquietuds. És a dir en aquell moment el Govern ens va convocar als consellers diverses vegades, ens va anar explicant successivament com anaven desenvolupant-se les coses, i aquest cop suposo que no ha sigut voluntari, però ha sigut un descuit, no se'ns ha informat de res, ni se'ns ha tingut al corrent.

Llavors, com a primera pregunta, jo penso que una pregunta que preocupa molt a la ciutadania és saber

si Govern disposa d'un servei que realitzi inspeccions oculars per detectar fenòmens similars i anticipar-se, i si existeix, hi havia en aquest servei constatat amb anterioritat alguna anomalia en la zona de l'esllavissada? O preveuen crear aquest servei?

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Font.

Sr. Torres.

El Sr. Jordi Torres:

Gràcies Sra. síndica.

A veure Sr. Font, deixi'm-li dir que les seves preocupacions són les nostres sobretot quan es tracta de seguretat.

En el cas de quan hi va haver l'esllavissada amb l'Estat francès, realment era una esllavissada a l'Estat francès, i va ser una esllavissada que nosaltres no portàvem, no capitanejàvem tot el que era el procediment que s'estava emprant. I com vostè recorda, l'esllavissada aquella va tancar el nostre accés a França durant més de tres setmanes.

En el cas de la Portalada penso que és un cas totalment diferent perquè amb sis hores vam trobar la manera de què poguéu quedar reobert el trànsit i penso que fins i tot amb la nostra bona voluntat d'haver contestat sempre les preguntes i fins i tot amb màxima celeritat vist el volum de feina doncs que tenim, sap vostè tota la informació que hem recopilat per passar-los-hi tant la pregunta com la demanda d'informació, hem intentat ser el més exhaustius possibles en aquesta qüestió.

També després em demanava si nosaltres tenim aquest servei d'inspecció. Justament aquí en aquest cas, les inspeccions aquestes són inspeccions que molt probablement s'haurien de fer des dels estaments comunals, ja que la competència aquesta la tenen els comuns. Però com ja vaig dir en moltes rodes de premsa i en moltes ocasions, al final no ens hem de descuidar tampoc al darrera de les competències si són d'un comú o d'un Govern, sinó que les competències són de tota l'Administració ja sigui governamental o comunal per protegir al màxim els interessos dels particulars. Justament per aquest motiu estem treballant amb aquests reglaments i amb aquestes modificacions doncs per aportar aquesta seguretat i que la gent se senti segura encara que hi hagi un desmunt i sobretot evitar que ens trobem com coneixem moltes, molts indrets d'aquí al país que ens trobem amb edificis inacabats, però la legislació actual no ens permetia fer cap actuació ràpida. I aquí en aquest cas pensem que

hem actuat de manera seriosa, intentant informar i fent rodes de premsa puntual. Marcant també amb els equips diferents de protecció civil, bombers, la policia i ordenament territorial reunions encara periòdiques. S'està establint també un protocol d'actuació doncs en el cas que hi pugui haver algun moviment sobtat, perquè tot el moviment de la portalada s'ha monitoritzat i s'està vigilant els moviments que pugui tenir i que tinguem diferents casos si veiem que hi pot haver un moviment complex que pugui arribar.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Torres.

Segona repregunta, Sr. Font.

El Sr. Jordi Font:

Sí. No m'ha contestat la pregunta de si existeix aquest servei de revisió ocular. Jo diria que vol dir que no, però li he de remarcar que seria important que el creessin perquè jo que sóc del sector i que viatjo sobradament igual que vostè per les carreteres d'Andorra, li podria assenyalar set o vuit rocs que estan en perill de caure i que jo pensava que el Govern els tenia localitzats i que aquell perill que jo veia, no hi era. Però li recomano que ho facin.

Des de quina data voldria saber també com a complement d'informació, des de quina data sabia el Govern que el desmunt en qüestió, el desmunt d'edificació, podria generar algun que altre problema i què es va fer al respecte?

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Font.

Sr. Torres.

El Sr. Jordi Torres:

Gràcies Sra. síndica.

Doncs bé, no tenim aquest servei d'inspecció que vostè menciona però el que sí tenim és tota la cartografia de riscos i nosaltres cada any com vostè ja sap en els pressupostos de l'Estat sempre hi ha partides per proteccions de riscos geològics, proteccions de riscos hidràulics, i proteccions de tot tipus.

Normalment si hi hagués en algun indret, algun lloc que fos de més ràpida actuació, els nostres tècnics ja ens ho manifesten. Com per exemple els riscos, com podríem parlar de riscos d'allaus, que justament en

indrets com pujant a Arcalís, hem estat fent les proteccions de les allaus, amb els rius hem estat fent canalitzacions de rius. És a dir que nosaltres anem treballant. També s'ha de dir que els recursos que té l'Estat són limitats i llavors s'han d'anar prioritzant aquestes actuacions.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Sr. Font, vol fer la tercera repregunta...

El Sr. Jordi Font:

Sí, li brindaré l'oportunitat al ministre de contestar-me la segona, que suposo que se l'ha saltat. No passa res, faig la tercera i em contestes les dues alhora si et sembla bé.

Jo voldria saber per quin motiu no es va denunciar l'acord dels encoratges passius quan es va caducar? Si és per descuit o és perquè es tenia la certesa que evidentment ja sabem que duren més de tres anys i tal, que es tenia la certesa que allò funcionava, i no ho entenc. Jo suposo que devem tenir un gabinet jurídic allà que quan s'acaba el termini d'aquell acord, es constata. Llavors es va veure l'altra part de l'acord i es diu què passa amb això? No sé perquè no es va fer.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Font.

Sr. Torres.

El Sr. Jordi Torres:

Disculpi Sr. Font, ha sigut un descuit en la primera pregunta.

Quan vam estar assabentats del que havia passat, jo penso que era amb la carta del dia 15 de juliol si no m'equivoco, en la qual se'ns va manifestar això, i llavors vam dir que el comú prenguéss les mesures escaients. El comú segons sembla va enviar una carta a la societat, i la societat va contractar un tècnic per analitzar aquestes qüestions.

I vostè em diu per què no vam denunciar que aquests ancoratges havien passat el termini? Doncs la veritat, no teníem un registre dels ancoratges que es fan a sota de les carreteres generals, i que si tot s'hagués fet correctament, doncs allà ja hi hagués hagut un edifici, i en la mateixa estructura de l'edifici s'hagués mantingut la carretera.

Però és cert que van passar aquests tres anys i els ancoratges s'ha de dir que estaven bé, però de la

mateixa manera que estaven bé també haguessin pogut estar malament. Doncs sí, ho entenc perfectament això.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Torres.

La quarta repregunta Sr. Font...

El Sr. Jordi Font:

Sra. síndica, li demanaria una qüestió.

M'interessaria la quarta repregunta que em toca a mi, posar-la al final i cedir el torn als meus companys que facin les seves. És possible?

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Sr. Padreny.

El Sr. Roger Padreny:

Moltes gràcies Sra. síndica.

Aquest tema és un tema important, per això nosaltres hem dut a terme totes les accions que consideràvem pertinents. Per això nosaltres estem aquí avui fent aquesta pregunta oral.

Tristament Sr. Torres a l'estiu vaig sentir declaracions seves parlant de populisme d'aquestes accions que s'havien dut a terme des del Grup Parlamentari Socialdemòcrata. I dic tristament perquè no crec que sigui la millor actuació d'un ministre o almenys el que jo espero d'un ministre. Un ministre ha de donar resposta a les preguntes que dugui a terme el legislador. Però partint d'això i partint d'aquesta problemàtica, nosaltres considerem que podria haver passat una tragèdia. Jo personalment el dia abans passava a la mateixa hora per marxar de vacances, i crec que molta part de la població podria haver passat aquell dia. En això tots hi estem d'acord, i partint d'això i tenint en compte la feina feta i el que vostè ens ha explicat ara en referència que es durà a terme un concurs al 2020 per acabar de determinar quines estructures de dics o de contenció es durà a terme a la zona de l'esllavissada. Mentre duri tot aquest procés fins que no hi hagi una resolució del concurs, nosaltres ens preguntem si el Govern actual pensa fer alguna cosa o deixar la situació tal com està. Recordem que la situació una part és formigó, una part de la contenció és formigó i l'altra és fusta i creiem que mentre duri aquest procés de determinació de responsabilitats, i mentre dura aquest procés de

concurs, es podria fer alguna cosa. Per això li preguntem Sr. Torres.

Moltes gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Padreny.

Sr. Torres.

El Sr. Jordi Torres:

Gràcies Sra. síndica.

El concurs es va fer el 2 de setembre, i ja hi ha una empresa redactora que està redactant el projecte, i el que es farà al 2020 és executar els treballs. El concurs ja està en curs diguéssim. Nosaltres no vam voler fer cap tipus d'accions populistes sinó al contrari, estàvem molt preocupats per la qüestió, sobretot tractant-se d'uns dies de forta aflluència al país, i pensem que vam actuar en tot rigor i anant informant quan era estrictament necessari.

I bé, a dins de la licitació que es farà, s'establirà molt bé les proteccions que han de ser definitives. I en la meva part expositiva ja he exposat al Sr. Font doncs com s'havia protegit, que allà hi quedava una tartera i que el risc segons ens deien els geòlegs, continuava havent-hi un cert risc controlat, per això justament estem controlant tot el moviment. I s'estan establint aquests protocols que li he comentat a través del departament d'ordenament territorial i el departament de protecció civil, departament de bombers i de policia, doncs perquè si hi hagués alguna acció, agafar en un termini curt, que es pogués fer amb totes les garanties.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Torres.

Segona repregunta, Sr. Padreny.

El Sr. Roger Padreny:

Moltes gràcies Sra. síndica.

Vostè ha parlat ara del risc. Ahir arribava amb la delegació del Consell General a l'OSCE, passàvem un altre cop per aquest tram de carretera i em tornava a fixar que el Govern des de fa temps ja, ha inutilitzat un dels dos carrils pel qual es pot circular, perquè casualment és el carril del mig, el qual està inutilitzant el carril més llunyà a la zona de risc aquesta que parlàvem.

Però atès això, per quin motiu s'ha decidit inutilitzar aquest tram de carril el qual queda més lluny de la zona de risc? Tenint en compte que el sentit comú

ens porta a pensar, i que ens porta a pensar tots, que seria més correcte, més adient inutilitzar aquell que està més al costat de les contencions. Tenint en compte també la pregunta anterior que li he fet, la qual relacionava el fet que encara s'estan construint o es construiran les contencions finals que han d'aportar una major seguretat. Tenint en compte aquest risc, per què s'ha inutilitzat el carril del mig i no el carril més proper a les contencions?

Moltes gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Padreny.

Sr. Torres.

El Sr. Jordi Torres:

Gràcies Sra. síndica.

Doncs aquí hi van haver unes recomanacions tècniques que com més ens allunyem de la protecció, més segur pot ser, tot i que és cert que podrien estar els dos carrils habilitats. Ho podríem pensar a títol quan passes allà amb el vehicle, però si quan els tècnics a nosaltres ens diuen que el millor és deixar aquest carril inhabilitat, en el cas que s'hagi de fer alguna gestió, alguna actuació sobre el mur que està posat, doncs que tinguem aquest carril inhabilitat, i al final com que és una zona de trànsit lent, hem estimat que amb un carril de pujada i amb un carril de baixada ja n'hi havia suficient.

Però tot això ja li dic, seguint les recomanacions dels tècnics i dels geòlegs.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Torres.

Sr. Miró.

El Sr. Joaquim Miró:

Gràcies.

Miri Sr. Torres, jo per ser una mica diferent, d'entrada li diré que aquell dia tornava de viatge i els he de felicitar perquè només vaig fer una hora de cua. S'ha de felicitar tant a vostès com al servei de policia, de bombers perquè pensava que m'estaria tot el dia enganxat al cotxe i al final només hi vaig estar una hora i vaig passar la tarda. Així que no diguin que sempre d'aquest costat no reconeixem les coses.

Dit això, diversos veïns de la zona ens han assegurat que en la part superior de l'esllavissada es poden detectar encara diverses esquerdes que no pronostiquen gaire cosa bona.

Doncs atès que dels dos... parlem de la part superior de l'esllavissada. Doncs atès que per als dos costats de la part de l'esllavissada, els angles d'inclinació de talls són encara bastant preocupants, pot el Govern tranquil·litzar-nos i dir si tot està més o menys controlat en aquest nivell?

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Miró.

Sr. Torres.

El Sr. Jordi Torres:

Gràcies Sra. síndica.

Primer de tot gràcies per la felicitació que ens ha fet. Nosaltres les felicitacions aquestes les vam transmetre en el seu dia als equips tècnics i als cossos especials realment que van fer molt bona tasca, i també que comentí que els veïns de la zona han dit que han detectat, -nosaltres justament per això tenim un equip de geòlegs doncs que estan allà-, vam posar uns equips de precisió que mesuressin els moviments, i nosaltres al cap i a la fi ens hem de fiar més dels equips de geòlegs que estan fent el control d'aquesta zona, doncs que no dels comentaris dels veïns, que tot i que poden ser molt respectables, per nosaltres entenem que hem de tenir una solució tècnica i unes opinions tècniques al respecte.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Torres.

Sr. López.

El Sr. Pere López:

Gràcies Sra. síndica.

Les dues preguntes que li vull posar jo Sr. Torres, lliguen una mica amb el fil conductor de la intervenció que feia el Sr. Font, i jo crec que la pregunta que s'ha reservat per al final lliga si realment ho estem fent bé i quina és l'Administració que se n'ha d'ocupar realment com en aquest cas que hi pot haver un veritable perill per a les persones arrel d'una obra o d'un desmunt en aquest cas.

En relació als treballs després del malaurat accident, i volia dir si Govern i Comú de Sant Julià han treballat de manera coordinada, si el Govern se n'ha encarregat de totes les actuacions en aquella zona, i s'ha creat una mena d'equip mixt entre el Comú de Sant Julià i el Govern per veure quines actuacions

s'han de fer, per resoldre els incidents en aquella zona?

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. López.

Sr. Torres.

El Sr. Jordi Torres:

Gràcies Sra. síndica.

Sàpiga Sr. López que en tot moment hem estat en contacte amb el Comú de Sant Julià. El Comú de Sant Julià ha prestat total predisposició doncs per ajudar amb el que calgués. Entenia que era una esllavissada de gran magnitud que afectava en gran part la carretera general. Que la carretera general doncs és competència nostra, i benentès el Comú de Sant Julià quan se li ha requerit ajuda de qualsevol àmbit, com per exemple amb la col·laboració dels seus agents de circulació o qualsevol servei que pogués estar requerit per part de la seva corporació, han prestat la seva ajuda d'una manera fantàstica i hem treballat de manera ben coordinada.

El que sí li dic és que les altres coses eren competència del Govern i per això nosaltres hi tenim els nostres cossos especials. Però ja li dic, hi ha hagut molt bona col·laboració amb el Comú de Sant Julià, però cadascú ha fet la tasca que li corresponia.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Torres.

Sr. López.

El Sr. Pere López:

No poso en dubte evidentment la bona relació i la bona coordinació, però sí que evidencia que el Comú de Sant Julià, com altres comuns no tenen potser persones preparades per fer front a determinades actuacions i ha sigut el Govern que ha hagut de suplir allà, i li demano aprofitant l'altra repregunta, si el Comú de Sant Julià més enllà de la bona relació i la bona col·laboració, doncs ha pogut posar mitjans tècnics o mitjans humans o persones a treballar, a part de les persones que ha posat el Govern en relació a l'accident.

I el segon dels temes és un tema una mica més colateral però afecta a la cessió que hi ha allà pel terreny comunal.

Entenem que hi ha una cessió, hi ha un magatzem del Comú de Sant Julià, que entenem que es devia

obtenir per cessió. No sé si l'ampliació de la carretera també el Govern va beneficiar-se d'algun tipus de cessió en el moment en què es va fer aquella cessió cap al comú per la implantació del magatzem? Potser no, ho demano per tenir informació.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. López.

Sr. Torres.

El Sr. Jordi Torres:

Gràcies Sra. síndica.

El pla nacional de carreteres doncs defineix les amplades de la carretera i els eixos. És a dir quan es va construir la deixalleria comunal o el magatzem comunal que tenien posat allà, el que sí el comú es va separar per deixar l'amplada reglamentària a la carretera general de la mateixa manera que ho hagués hagut de fer la propietat, diguéssim ficant, que la propietat de la parcel·la de la Portalada, un cop que hagi acabat l'edifici, és a dir que ha de deixar tot l'espai necessari per la carretera. I el Comú de Sant Julià ara li reitero, que l'ajuda que vam tenir va ser sobretot dels agents de circulació i el suport dels cònsols en tot moment que hem estat en contacte.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Torres.

Una altra repregunta...

Sr. Font, la seva darrera.

El Sr. Jordi Font:

Sí gràcies.

Miri, només dos aportacions amb tot el que s'ha passat fins ara. Vostè ens ha parlat de la cartografia de riscos quan hem parlat d'allò. Però sàpiga que els riscos són mutants, i que en aquest país encara més. Llavors, basar-se amb la cartografia de riscos, a vegades no ens aporta gran cosa.

Després, quan hem posat la pregunta del comú, és perquè en les vostres contestes de les preguntes escrites ens va dir que allà s'havia activat un pla parcial, i llavors volíem saber si aquell terreny era fruit de l'activació del pla parcial o no.

Però bé, això deixem-ho estar.

Jo el que voldria saber ara és si realment atès l'experiència que hem tingut aquí que el Govern ha

hagut de posar-se al front de tots aquests esdeveniments, com és normal i com vostè ha dit, per responsabilitat, només faltaria, ens podem plantejar algun dia, seriosament, de posar sobre la taula la reconducció de les transferències atorgades als comuns amb aspectes d'urbanisme, seguretat i construcció?

Jo ho recomanaria. I jo demano, si vostès s'ho replantegen? Perquè en el fons s'ha demostrat que aquesta transferència no ha tingut el seguiment ni l'eficàcia volguda. És a dir, si Govern hagués pogut desfer-se de la meitat del seu departament tècnic i transferir-lo als comuns, i els comuns equipar-se i assumir el seu veritable rol al moment de donar les llicències, de supervisar les obres, de controlar els aspectes tècnics que a cada permís d'obra us trameten a Govern? Jo penso que seria més seriós, potser, a considerar de reconduir aquesta transmissió de transferències. I amb això no vull, de cap de les maneres, perjudicar econòmicament els comuns. Però és que de fet, ja s'està fent així.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Font.

Sr. Torres.

El Sr. Jordi Torres:

Perdó, estava acabant d'apuntar, disculpi.

Sí, els riscos són mutants. És cert que hi poden haver modificacions de la cartografia de riscos i sempre que es pugui detectar es poden arribar a fer aquestes actuacions.

Aquí el cas era que l'afectació era realment una afectació a la carretera general. I la carretera general sí que és una competència nostra. Vostè em parla de la delimitació de competències. Aquí els comuns, doncs, tenen la competència d'atorgar les llicències de construcció, però sempre i quan estan supeditades als estudis de riscos del Govern, de tot tipus de riscos, d'accessibilitat, de salut, de medi ambient, és a dir, tots aquests departament sí que són els que estan centralitzats al Govern. Seria molt complicat, doncs, que cada comú pogués tenir un departament tècnic amb un especialista en geologia, com tenim nosaltres al Govern, i aquest sí que està centralitzat això, perquè són els tècnics del Ministeri d'Ordenament Territorial i, concretament, de l'àrea d'urbanisme, que són els especialistes que nosaltres tenim per fer aquestes tasques.

No entenc... si és el que s'està fent ara.

Perdó.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Torres.

Sr. Camp.

El Sr. Joan Carles Camp:

Sí, gràcies.

S'ha comentat aquí, doncs, tot el tema de la cartografia de riscos. El primer que ens hem de felicitar és que amb aquest malaurat incident, doncs, no hi han hagut danys personals i ens n'hem sortit prou bé.

Com comentava el company aquí Jordi Font, li deia vostè Sr. ministre, tenim molts punts de la nostra xarxa bàsica i de les carreteres secundàries, que estan fortament afectats pels riscos naturals, i de vegades riscos naturals que tampoc estan contemplats. Perquè aquestes carreteres, doncs, s'han anat construint en un període on els processos de vigilància i els estudis que s'havien de presentar no eren tan exhaustius com els que hi ha ara. En moltes d'aquestes carreteres hi circula gent del país i també són punts d'atracció turística.

A la darrera legislatura li vam fer una pregunta per saber quines partides estaven destinades a garantir la seguretat d'aquesta xarxa bàsica i d'aquestes carreteres i vostès tenien una partida lineal, doncs, a mesura que anaven sortint els incidents.

La pregunta és: pot el Govern, doncs, identificar totes les zones de riscos? I quin és el pressupost que pensa presentar el Govern en els propers exercicis per minimitzar aquests riscos el millor possible?

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Camp.

Sr. Torres.

El Sr. Jordi Torres:

Gràcies Sra. síndica.

Doncs, quan parlem de competències i transferències, vostè sap que quan es tracta del tema de les carreteres generals, la competència que té el Govern en carreteres secundàries, ja siguin de la xarxa bàsica o ja siguin de la xarxa normal, aquest manteniment és competència del Govern -i dic bé el manteniment- sinó que les carreteres aquestes són competència dels comuns de reduir o de ficar els mitjans que siguin necessaris, doncs, per reduir els riscos.

El Govern d'Andorra, l'únic lloc, doncs, que ha de fer aquestes inversions és amb les carreteres generals.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Torres.

Sr. Camp, segona repregunta.

El Sr. Joan Carles Camp:

Gràcies Sra. síndica.

Aquesta resposta que acaba de fer Sr. ministre, doncs, li agraeixo aquesta claredat. Però li put assegurar que personalment penso que cap comú del nostre país està en capacitat de garantir els riscos que presenten... els riscos de caiguda de blocs i altres que presenten les carreteres que són titularitat dels comuns. Perquè vostès faran l'enquitranament, el manteniment, però els talussos no els farà ningú.

Per tant, doncs, sabedors que els comuns és impossible, doncs, escolti, això no s'ha explicat bé, o els comuns com s'ho faran o què farà el Govern per garantir la seguretat dels usuaris d'aquelles vies? Pot ser competència dels comuns, però la competència de la seguretat dels que circulen per aquelles vies de qui és i qui serà el responsable? O ens dedicarem a tancar carreteres?

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Camp.

Sr. Torres.

El Sr. Jordi Torres:

Gràcies Sra. síndica.

El Sr. Camp manifesta, doncs, que hi ha moltes carreteres que estan en zona de risc. És la seva consideració personal. No les conec potser totes, sinó potser instaríem, doncs, que els comuns fessin alguna acció.

Però aquí ja no és voluntat d'aquest Govern ni del que hi pogués haver amb la Llei de transferències i competències que nosaltres tenim sobre la taula.

La Llei de transferències i competències ho diu molt clarament. I si un comú, doncs, detecta que en alguna carretera hi falta inversió perquè hi ha un risc massa elevat perquè hi circulin els vehicles, el mateix comú té l'obligació de tallar aquesta carretera i de comunicar-ho al Govern. Però al Govern no tenim cap servei d'inspecció per anar a vigilar totes les carreteres comunals. Això seria competència també del comú.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Torres.

Sr. Camp ha exhaurit les seves dues preguntes.

Sr. Miró, li'n quedava una.

El Sr. Joaquim Miró:

Molt ràpidament, i si els comuns, Sr. ministre no ho fan?

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Sr. Torres.

El Sr. Jordi Torres:

Gràcies Sra. síndica.

Si els comuns no ho fessin, hauríem de requerir, doncs, al comú que ho fes o ho hauríem de veure dins de les competències que aquesta carretera se li hauria de requerir de tancar la carretera. Aquest hauria de ser el procediment que hauríem d'emprar.

Però totes aquestes coses estan establertes per la llei i no són coses que m'invento jo.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Torres.

S'han acabat.

Pregunta número 6.

6- Pregunta amb resposta oral del Govern presentada pel M. I. Sr. Josep Majoral Obiols, conseller general del Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, per escrit de data 26 de setembre del 2019, relativa a l'Acord amb França en l'àmbit turístic, del comerç i la construcció

Fou registrada amb el número 826 i s'ha publicat en el butlletí número 61/2019, del 27 de setembre.

Exposa la pregunta el Sr. Josep Majoral Obiols.

El Sr. Josep Majoral:

Gràcies Sra. síndica.

Durant el mes de setembre, hem pogut constatar en diversos mitjans de comunicació la menció de la

signatura d'un acord entre el Govern d'Andorra, la Confederació Empresarial Andorrana (CEA) i l'Institut Nacional de l'Economia Circular francès (INEC) que té com a finalitat impulsar la transició cap a l'economia circular en els sectors del turisme, el comerç i la construcció.

Vist l'exposat anteriorment, es pregunta:

Pot Govern explicar detalladament en què consisteix l'acord? En quins projectes concrets es vol col·laborar? I de quina forma?

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Majoral.

Respon pel Govern, el Sr. cap de Govern, Sr. Espot.

El Sr. cap de Govern:

Gràcies Sra. síndica.

En primer lloc, vull posar de manifest que responc a aquesta pregunta degut a l'absència justificada de la ministra de Medi Ambient, Agricultura i Sostenibilitat que es troba a Costa Rica per participar a la Pre COP 25 sobre el canvi climàtic.

Dit això, crec que abans de contestar a la pregunta cal explicar quina és la tasca de l'Institut nacional d'economia circular.

Es tracta d'una associació creada per acompanyar la implementació del concepte d'economia circular tant a França com a la resta d'Europa, i el principal objectiu d'aquest institut és facilitar les eines que els actors dels diferents territoris poden utilitzar per accelerar l'aplicació de la transició ecològica i fomentar un creixement verd.

Pel que fa al nostre país, el Ministeri de Medi Ambient, Agricultura i Sostenibilitat disposa d'un pla nacional de residus amb uns objectius fixats fins al proper any 2020.

Així, d'aquí a poc temps, les polítiques mediambientals que s'hi fixen arriben al seu venciment i, per tant, cal establir noves orientacions en base en aquest cas a una economia no lineal.

És per aquest motiu que el ministeri ha considerat imprescindible introduir el concepte d'economia circular en l'estratègia mediambiental entès com un nou model que ens permeti reaprofitar els recursos i reutilitzar-los, ser més sostenibles, tant econòmicament com mediambientalment.

Així doncs, vista la necessitat d'establir aquests nous objectius futurs, la ministra de Medi Ambient i el president de l'Institut Nacional d'Economia Circular francès, el Sr. François Michel Lambert, van signar el

passat 11 de febrer un conveni de col·laboració per promocionar conjuntament aquesta economia circular.

Aquest conveni ens permetrà dotar-nos d'una estratègia global d'economia circular i d'eines que estiguin adaptades al context andorrà. A més ens ajudarà a posar en marxa accions de sensibilització, de difusió i d'acompanyament amb la finalitat de desenvolupar el concepte d'economia circular en el marc dels projectes i les activitats que es duguin a terme a Andorra al nostre país.

En aquesta mateixa línia, l'associació de gestors de residus andorrana i la Federació d'empreses de reciclatge de la regió d'Occitània van signar el passat 11 de setembre un acord de col·laboració per establir sinergies en matèria de reciclatge que promoguin l'economia circular.

D'altra banda, la Confederació Empresarial Andorrana va traslladar fa un temps al Ministeri de Medi Ambient la voluntat de crear una taula d'economia circular considerant que aquest canvi de paradigma pot ser exportable a tots els sectors de l'economia andorrana i, especialment, al sector de la construcció amb la finalitat de reduir la quantitat de residus generats.

És per aquest motiu que el ministeri va organitzar a París els passats dies 19 i 20 de setembre una primera trobada de treball que va tenir lloc precisament a la seu de l'Institut Nacional d'Economia Circular i on hi van participar no només els representants del ministeri, sinó també representants de l'Ambaixada d'Andorra a França, de la CEA i de la GREDA.

L'objectiu d'aquesta trobada va ser conèixer l'equip tècnic de l'INEC, de l'Institut Nacional d'Economia Circular, així com conèixer les darreres novetats en l'àmbit de l'economia circular i els darrers treballs que està portant a terme l'institut. A més, la trobada va permetre iniciar els intercanvis per establir les prioritats de treball, definir unes primeres bases per generar sinergies entre el Govern i el sector privat, malgrat, doncs, durant aquesta trobada no es va signar cap altre acord.

A més, la reunió també va servir per preparar la propera visita a Andorra del president de l'INEC que tindrà lloc a finals d'octubre durant la qual es prosseguiran els intercanvis en l'àmbit de l'economia circular i on hi seran presents tots els actors implicats.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Espot.

Per la dúplica, Sr. Majoral.

El Sr. Josep Majoral:

Sí, gràcies Sra. síndica.

Primer de tot avançar-los i donar les gràcies a la ministra en aquest sentit, ja que l'endemà d'haver entrat la pregunta escrita em va fer avinent l'acord aquest signat, Per conseqüència d'això una part de la pregunta ja em quedava resposta.

Però més enllà d'això en l'article 10 del mateix acord sí que hi ha una frase que em genera inquietud, que és que la col·laboració conjuntament amb aquest institut francès ha de permetre tenir una estratègia global de l'economia circular aquí a Andorra.

La part final de la meva pregunta anava en aquest sentit. Un acord global el compartim plenament. No pot ser d'una altra manera avui en dia que anar cap a una economia no-lineal. Per tant ens trobaran en aquest sentit.

Però dins d'aquesta globalitat, d'aquesta estratègia global, sí que li volia remetre dos petites preguntes, Sr. cap de Govern.

La primera és: cap on vol enfocar, més enllà del pla nacional de residus que ja tenim, pot avui el Govern o està en disposició avui d'enfocar o d'explicar-nos cap on vol enfocar aquesta estratègia global? Com a primera pregunta.

I la segona pregunta, o més que pregunta quasi m'atreveixo a dir que és una demanda, li demanaria d'implicar tots els agents econòmics, que ja n'ha citat alguns i els comuns, també penso que tenen un rol important a jugar aquí, per tant, no sé si li puc arrancar avui el compromís d'integrar-los tots plegats a una taula de treball.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Majoral.

Per la dúplica, Sr. Espot.

El Sr. Xavier Espot:

Sí, gràcies Sra. síndica.

Com li deia abans, Sr. Majoral, li agraeixo, doncs, la seva intervenció i el seu agraïment cap a la ministra, que penso que és de justícia. Però en tot cas, efectivament, com li deia abans, ara precisament el Ministeri de Medi Ambient està treballant en l'enfocament d'aquesta nova estratègia global, i és per això que és molt important gaudir -i crec que vostè estarà d'acord amb mi- gaudir de la col·laboració i de l'expertesa que ens pot aportar un institut de rellevància i de la reputació, doncs, de l'Institut Nacional d'Economia Circular francès.

Com li deia, els objectius del pla nacional de residus que es van aprovar l'any 2001, doncs, arriben a venciment l'any 2020 i, per tant, doncs, ara el que s'ha d'establir és una nova estratègia que, evidentment, ja no es pot fonamentar amb els paradigmes o en les premisses que existien l'any 2001, ni tan sols fa 5 o 10 anys, sinó que s'han de fonamentar, diguem, amb una nova concepció del que entenem, doncs, les polítiques mediambientals avançades.

I per aquest motiu el concepte i la raó de ser de l'economia circular i, per tant, deixar de banda l'economia circular, no deixa de ser una de les idees mestres en base a les quals, doncs, s'ha de construir aquesta estratègia global.

Òbviament, aquesta estratègia global ja fa temps que s'està treballant, però s'ha d'acabar de perfilar i s'ha d'acabar de perfeccionar, gràcies, doncs, a les aportacions que ens pot fer, entre altres, l'Institut Nacional d'Economia Circular.

Amb el benentès que quan parlem d'economia circular, no només estem parlant d'una sèrie d'accions que el que pretenen, doncs, és el creixement verd i, per tant, doncs, el fet de ser sostenibles mediambientalment sinó que també hi ha un transfons clarament econòmic. Perquè tots també estarem d'acord, doncs, que aquesta economia circular el que pot permetre, doncs, és no només el foment de noves activitats econòmiques, sinó que trencant una mica aquesta idea inexacta preconcebuda que hi ha hagut en els darrers anys, doncs, el fet de caminar cap a una economia verda, no suposa, diguem, un menyscapse del creixement econòmic, sinó que fins i tot pot suposar noves oportunitats, la creació de nous sectors d'activitat i la creació també de més llocs de treball.

Per tant...

La Sra. síndica general:

Hauria d'anar acabant, Sr. Espot.

El Sr. Xavier Espot:

Acabo de seguida Sra. síndica.

... aquesta és la idea, doncs, en la qual treballa el Ministeri de Medi Ambient, i com no pot ser d'una altra manera i per respondre a la seva segona pregunta, ho vol fer i ho està fent de forma coordinada amb tots els actors particularment implicats. I per això li he donat l'exemple de la GREDA, li he donat l'exemple de la CEA, li he donat l'exemple també de l'Ambaixada Francesa a Andorra que també està implicada, doncs, amb aquestes tractacions que estem fent amb l'Institut

Nacional d'Economia Circular i, evidentment, doncs, si cal, incorporarem tots els altres sectors de l'àmbit públic i privat que puguin estar interessats, doncs, i que hagin d'estar implicats en l'establiment i en la definició d'aquesta estratègia global.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Espot.

Entrem en el temps de repreguntes.

Sr. Majoral.

Algú més...

Pregunta número 7.

7- Pregunta amb resposta oral del Govern presentada pel M. I. Sr. Josep Majoral Obiols, conseller general del Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, per escrit de data 26 de setembre del 2019, relativa als arbres de vent.

Fou registrada amb el número 827 i s'ha publicat en Butlletí número 61/2019, del 27 de setembre.

Exposa la pregunta el Sr. Josep Majoral Obiols.

El Sr. Josep Majoral:

Moltes gràcies Sra. síndica.

El mes d'agost es va poder constatar en diversos mitjans escrits la voluntat del Govern de procedir a la licitació de les obres per a la instal·lació dels arbres de vent.

Vist l'exposat anteriorment, es pregunta:

Pot Govern explicar exhaustivament en què consisteixen els treballs? El cost dels mateixos, la durada i la rendibilitat del projecte?

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Majoral.

Respon pel Govern, Sr. Jordi Torres.

El Sr. Jordi Torres:

Gràcies Sra. síndica.

Sr. Majoral, la proposta dels arbres de vent va ser la presentada el 2018 del pressupost participatiu per docents de l'Escola Andorrana de Santa Coloma arran dels treballs de recerca i desenvolupament que van fer a les aules. I va resultar, com vostè sap, la

proposta més votada amb 766 vots del total de 3.500 fets.

Els arbres del vent són una instal·lació biomètrica de generació d'energia elèctrica totalment renovable neta i sostenible. Consisteixen en estructures metàl·liques en forma d'arbre, les fulles de les quals són petits aerogeneradors giratoris. Òbviament, els arbres del vent tenen una significació que va molt més enllà que la simple producció d'energia eòlica.

Si ensenyem únicament amb una visió reduccionista, a la generació de l'electricitat, sens dubte, els arbres del vent resultarien una inversió difícilment amortitzable en uns terminis habituals. Ara bé, la finalitat dels arbres del vent desborda clarament la finalitat escrita de produir energia renovable de caràcter eòlic. Si aquest fos l'objectiu únic, fins i tot, si fos aquest l'objectiu principal, indubtablement és que hauria d'optar per parcs eòlics de molins de vents o aerogeneradors en cobertes d'edificis com existeixen en diferents indrets.

Ara bé, la missió dels arbres del vent és molt més àmplia i es concreta amb una triple funció, funció de generació d'electricitat de font renovable, funció escultural com a element d'ornament urbà, i una funció pedagògica, conscienciar la població, i molt particular infants i joves sobre la importància i la necessitat d'impulsar energies renovables mitjançant un exemple real, singular, molt visible, proper, estètic i que crida l'atenció. Entenem que aquesta és la seva funció principal.

Fins aquí Sra. síndica.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Torres.

Per la rèplica, Sr. Majoral.

El Sr. Josep Majoral:

Sí, gràcies Sra. síndica.

Gràcies Sr. ministre per les seves explicacions.

Vagi per endavant que tot el que exposaré a partir d'ara compartim plenament el que són els projectes participatius, ja bé siguin en aquest sentit o en sentits més amplis en el món de la política.

Dit això, Sr. ministre, jo a la pàgina 1 de la memòria del concurs que vostè ha tret a concurs públic, es mencionava la marca dels mateixos arbres de vent que no mencionaré aquí, en tot cas em genera una certa inquietud quan he anat a informar-me a través de les xarxes, a través de les pàgines web una mica la trajectòria del projecte de l'empresa productora d'aquests arbres quant al transcurs que porta, o el

viscut que porta aquesta empresa que no sé si vostè coneix.

Per tant, li faré la pregunta Sr. ministre. No sé si coneix vostè Sr. ministre tant la marca dels arbres que vostè pretén col·locar com el viscut d'aquesta empresa.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Majoral.

Sr. Torres, el seu temps de dúplica.

El Sr. Jordi Torres:

Gràcies Sra. síndica.

Doncs bé, coneixem perfectament l'empresa, justament d'aquí la dilatada... el temps que vam tardar diguéssim en fer la licitació aquesta perquè és cert que la primera empresa que hi havia hagut havia fet fallida i llavors els mateixos fundadors van crear una nova empresa que es deia *New World Wind* que és l'empresa que justament ha de fer els treballs, però nosaltres no adjudiquem directament a aquesta empresa sinó que hem fet una licitació a empreses del país perquè aquestes són les empreses del país que han de fer la part d'obra pública i posar aquests arbres.

És l'única empresa que nosaltres hem trobat que feia aquests arbres de producció èlica i que estaven a disposició, i per això es va donar el disseny d'aquesta... no, el disseny no, es va donar el disseny d'aquests arbres perquè les empreses andorranes fossin les que ho posarien.

Més enllà d'aquí també li voldria informar que aquí quan es va fer la licitació s'ha fet l'obertura de plecs, va acabar el dia 12 de setembre i molt probablement durant les properes setmanes es pugui fer l'adjudicació i la durada dels treballs durarà unes quatre setmanes que hem decidit de repartir-ho en diferents indrets del Principat d'Andorra i justament hem volgut buscar que fossin en indrets que siguin molt visibles un dels quals seria Canillo, a tocar de l'última rotonda de la CG2; a Ordino al Prat de Call; a Andorra al Parc Central i a Sant Julià amb l'ampliació de la plaça del solà també, doncs, perquè tingui una visibilitat important.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Torres.

El temps de repreguntes, Sr. Majoral.

El Sr. Josep Majoral:

Sí, gràcies Sra. síndica.

Sr. ministre, li faig aquesta pregunta i no se la prengui malament, li faig en un to constructiu. No m'agradaria d'aquí un any o un any i mig trobar-nos els arbres de vent col·locats, avariats perquè resulta que l'empresa ha desaparegut ja que només és l'única que construeix aquest tipus d'arbres, diguem-ho així, i per tant no voldria d'aquí un any o un any i mig haver de retirar els arbres perquè aquests no poden ni tan sols ser reparats. Per tant, li faig la pregunta amb la finalitat de què abans d'adjudicar els treballs n'estiguem totalment segurs.

Si li sembla, li faré la segona pregunta. Vostè m'ha parlat d'un període d'amortització i jo estic convençut... -i li diré la data que jo tinc per un càlcul molt estimatiu-, estic convençut de què ningú en aquesta Sala posaria un sol euro en un projecte de qualsevol tipus quan el període de retorn d'aquesta inversió és de més de 120 anys.

Per tant, Sr. ministre, honorar el projecte participatiu, sí, estic plenament d'acord. No sé si cal honorar-lo col·locant un arbre a cada parròquia, potser col·locant-ne un n'hi hauria prou. En tot cas, també li faig la pregunta perquè vostè ho pugui reflexionar perquè entenc que l'època que està passant Andorra no és de vaques grasses i potser una contenció de la despesa tot i honorant el projecte, seria un punt que li poso a sobre de la taula perquè reflexioni.

I dit de passada estem aquí per gestionar, sí, però per gestionar de manera responsable.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Majoral.

Sr. Torres.

El Sr. Jordi Torres:

Gràcies Sra. síndica.

Doncs bé, jo aquest càlcul que vostè ha fet no sóc de formació d'enginyeria com és vostè, llavors no he pogut fet aquest càlcul però és evident que l'amortització, el que he comentat abans, el període d'amortització no seria l'habitual però aquest tema va molt més enllà del tema de l'amortització.

I el que nosaltres no hem volgut és desvirtuar els projectes participatius perquè entenem que si la ciutadania ha escollit aquest tipus de projecte el que no podem fer és no respectar el que ha votat la ciutadania, sinó donaríem un mal exemple d'aquesta participació ciutadana.

I jo, repassant una miqueta quan es van fer les propostes de l'edició 2018 deia molt clarament "instal·lació d'arbres al vent", és a dir, d'arbres... és a dir, era amb la possibilitat... si haguessin posat "arbre al vent", doncs haguéssim posat un; posem "arbres al vent" i llavors nosaltres vam pensar a nivell pedagògic que a més a proximitat de moltes de les escoles és una manera de conscienciar a la població i pensem que tindrà un efecte no només econòmic sinó un efecte educatiu que moltes vegades l'efecte educatiu és molt més rentable que l'econòmic.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Torres.

Sr. Majoral, vol repreguntar...

(Se sent riure)

El Sr. Josep Majoral:

Sí, gràcies Sra. síndica.

Sr. ministre, no cal que es defensi ni que busqui donar-me explicacions. Li he posat la pregunta només a títol de reflexió. "Arbres" o "arbre" no sé si canvia gran cosa. S'ha d'honorar el projecte i estic d'acord però penso també que s'ha de tenir cura del diner públic, que al final és el diner de tots.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Sr. Torres, vol respondre...

El Sr. Jordi Torres:

M'agradaria, sí.

La Sra. síndica general:

Endavant.

El Sr. Jordi Torres:

Gràcies Sra. síndica.

El fet de gestionar bé el diner públic penso que nosaltres si alguna cosa tenim és que volem gestionar el diner públic de la millor manera i això és ben cert.

La precisió que fa vostè Sr. Majoral també doncs la tinc en compte perquè és cert que són quantitats importants i potser en un futur en els pressupostos participatius si les bases ho estableixen d'una altra manera es podrien fer tots els projectes d'una altra manera però, de moment, que nosaltres teníem aquestes bases.

Però, recullo la seva apreciació o el seu comentari per si hi ha alguna cosa, poder-ho incloure.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Torres.

Alguna repregunta més...

Pregunta número 8.

8- Pregunta amb resposta oral del Govern presentada per la M. I. Sra. Carine Montaner Raynaud, consellera general del Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, per escrit de data 27 de setembre del 2019, relativa a la Proposta d'acord aprovada pel Consell General el 31 de gener del 2019, encomanant a Govern que adoptés les mesures necessàries per incloure de manera efectiva i expressa la tècnica de micropigmentació per la reconstrucció de les aureoles mamàries per a les dones sotmeses a una mastectomia.

Fou registrada amb el número 834, i s'ha publicat en el Butlletí número 61/2019, del 27 de setembre.

Exposa la pregunta la Sra. Carine Montaner.

La Sra. Carine Montaner:

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. Sílvia Eloïsa Bonet Perot, consellera del Grup Mixt a la passada legislatura va presentar al Ple una proposta d'acord que encomanava a Govern que adoptés les mesures necessàries per incloure de manera efectiva i expressa la tècnica de micropigmentació per la reconstrucció de les aureoles mamàries per a les dones sotmeses a una mastectomia, a la cartera de serveis i de productes de salut i el conseqüent finançament per part de la Caixa Andorrana de Seguretat Social.

Recordo a aquesta Cambra que aquesta proposta d'acord anteriorment esmentada va ser aprovada per assentiment en la sessió extraordinària del Consell General del 31 de gener del 2019.

Des de l'aprovació per assentiment han passat 8 mesos i no sabem res de concret sobre la qüestió.

Demano al M. I. Govern si ens pot explicar si s'han fet les gestions oportunes i quan es posaran en marxa aquestes mesures demanades pel Consell General el 31 de gener del 2019?

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sra. Montaner.

Respon pel Govern, el Sr. Joan Martínez Benazet.

El Sr. Joan Martínez:

Gràcies Sra. síndica.

El 7 de gener del 2019, és a dir, abans de la resolució de l'Acord d'aquesta Cambra el Ministeri de Salut en una carta signada pel secretari d'Estat, aleshores Sr. Joan León Peso, va sol·licitar a la Comissió de cartera de serveis que realitzés un informe de valoració de la inclusió de la tècnica de micropigmentació de les aureoles mamàries per aquelles pacients que s'havien sotmès a una reconstrucció mamària després d'una mastectomia amb les conclusions següents: es va acordar que havia de ser prescrit per un metge, per part d'un cirurgià plàstic responsable de la reconstrucció mamària o bé per l'oncòleg i que aquesta tècnica s'havia d'aplicar en centres sanitaris especialitzats o en establiments que realitzin tècniques de decoració corporal degudament autoritzats.

Durant aquest període de temps, des del maig fins ara, s'ha fet una indagació de quins són els centres i els establiments que podien realitzar aquesta tècnica, se n'han detectat només dos que al no ser centres sanitaris han obligat a uns controls i a un examen per aprofundir una mica sobre la qualitat i seguretat de la tècnica, això ja està pràcticament acabat. En aquests moments estem en el procés de negociar una tarifa i el circuit a definir per després proposar un decret d'inclusió dins de la cartera de serveis.

Concretament demà hi ha una reunió amb els dos establiments que es dediquen a aquesta tècnica, que he de dir que són establiments autoritzats per dur a terme activitats de tatuatge i micropigmentació en virtut del que preveu un decret del 20 de desembre del 2006, i per tant com que he dit que aquest procés està molt avançat, crec que en poques setmanes podrem passar per aprovació a Govern el decret ja d'inclusió de la tècnica a la cartera de serveis.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Martínez Benazet.

Per la rèplica, Sra. Montaner.

La Sra. Carine Montaner:

Gràcies Sra. síndica.

Coneix Sr. ministre la insistència, sobretot en temàtiques com aquestes. Abans d'entrar aquesta

pregunta doncs havíem parlat varies vegades sobre aquesta temàtica. M'havia dit que hi estava.

I d'altra banda, durant la celebració dels 25 anys del SAAS vaig tenir l'oportunitat de parlar amb l'exministre de salut, el Sr. Carles Álvarez Marfany que em va assegurar que abans de marxar havia fet tota la feina, i per tant doncs nosaltres esperàvem justament celeritat a nivell d'aquest tema.

Miri, si la feina estava feta abans o no, jo no hi entraré. Què volem des de Terceravia? Són resultats i compromisos per part de l'Executiu, val més tard que mai, la qüestió és que es faci.

La meua pregunta d'avui tenia com a objectiu que vostè Sr. ministre contestés a totes aquestes senyores que estan esperant des de fa vuit mesos el reemborsament de la reconstrucció mamària complerta, incloent la micropigmentació després de l'operació, de l'extirpació de la mama, que és la mastectomia, única via de cura del càncer de mama en certs casos.

El seu compromís de celeritat Sr. ministre és donar esperança a aquestes dones, estem parlant de molt poques setmanes i per tant, ja ho celebro i esperem que sigui així.

Moltes gràcies.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sra. Montaner

Si vol té el temps de dúplica, Sr. Martínez Benazet.

El Sr. Joan Martínez:

Sí, moltes gràcies Sra. síndica.

Moltes gràcies per la seva intervenció Sra. Montaner.

El compromís en tot el que és el tractament oncològic i això respecte tant el que és el tractament mèdic, com quirúrgic, com ràdio terapèutic i també la part que envolta tot el que porta un procés d'una neoplàsia, com pot ser la imatge corporal, els trastorns que produeix sobre l'acceptació de la malaltia, etc., etc., el compromís en tot aquest camí és total per part d'aquest Govern i per part d'aquest ministeri.

Per tant, puc afirmar que en molt poques setmanes aquestes pacients que s'han sotmès a una reconstrucció mamària després d'una mastectomia, disposaran d'aquesta tècnica de micropigmentació de l'arèola mamària.

Moltes gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Martínez Benazet.

Entraríem en el temps de les repreguntes.

No...

D'acord.

Alguna repregunta...

Si no és així, s'aixeca la sessió.

Bona tarda.

S'aixeca la sessió.

(Són les 19.18h)

Llistat de preguntes al Govern amb resposta oral disponibles per a la sessió del dia 8 d'octubre del 2019

1- Pregunta urgent amb resposta oral del Govern presentada per la M. I. Sra. Rosa Gili Casals, consellera general del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, per escrit de data 7 d'octubre del 2019, relativa **al fons públicoprivat d'habitatge**, (Reg. Núm. 855).

2- Pregunta urgent amb resposta oral del Govern presentada pel M. I. Sr. Pere López Agràs, president del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, per escrit de data 7 d'octubre del 2019, relativa **a la creació d'un fons públicoprivat d'habitatge**, (Reg. Núm. 856).

3- Pregunta amb resposta oral del Govern presentada pel M. I. Sr. Pere López Agràs, president del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, per escrit de data 10 de setembre del 2019, relativa **a les dades sobre el cost de l'habitatge de lloguer**, (Reg. Núm. 761).

4- Pregunta amb resposta oral del Govern presentada pel M. I. Sr. Joaquim Miró Castillo, conseller general del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, per escrit de data 24 de setembre del 2019, relativa **a l'explotació del casino**, (Reg. Núm. 809).

5- Pregunta amb resposta oral del Govern presentada pel M. I. Sr. Jordi Font Mariné, conseller general del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, per escrit de data 25 de setembre del 2019, relativa **a l'esllavissada de la Portalada del dia 10 d'agost del 2019**, (Reg. Núm. 817).

6- Pregunta amb resposta oral del Govern presentada pel M. I. Sr. Josep Majoral Obiols, conseller general del Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, per escrit de data 26 de setembre del 2019, relativa **a l'Acord amb França en l'àmbit turístic, del comerç i la construcció**, (Reg. Núm. 826).

7- Pregunta amb resposta oral del Govern presentada pel M. I. Sr. Josep Majoral Obiols, conseller general del Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, per escrit de data 26 de setembre del 2019, relativa **als arbres de vent**, (Reg. Núm. 827).

8- Pregunta amb resposta oral del Govern presentada per la M. I. Sra. Carine Montaner Raynaud, consellera general del Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, per escrit de data 27 de setembre del 2019, relativa **a la Proposta d'acord aprovada pel Consell General el 31 de gener del 2019, encomanant a Govern que adoptés les mesures necessàries per incloure de manera efectiva i expressa la tècnica de micropigmentació per la reconstrucció de les**

aureoles mamàries per a les dones sotmeses a una mastectomia, (Reg. Núm. 834).

Diari de Sessions del Consell General

Dipòsit legal: And. 275/94
ISSN 1024-9052

Preu de l'exemplar: 1,20 €
Subscripcions: Tel. 877877